May 69

УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ — 75 років — Служби Народові

СВОБОДА — SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 81-83 Grand St. Jersey City, N.J. 07303 — 434-0237, 434-0807 — УНСоюзу: 435-8740 — Тел. в Ню Йорку: BArcly 7-4125 — УНСоюзу: BArcly 7-5337

РІК LXXVI. Ч. 85. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ЧЕТВЕР, 8-го ТРАВНЯ 1969 ЦЕНТІВ 15 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, THURSDAY, MAY 8, 1969 No. 85. VOL. LXXVI

— КОРОТКІ ВІСТІ —

Середа, 7 травня 1969

В АМЕРИЦІ

ДЕПАРТАМЕНТ ОБОРОНИ ПРИЗНАВСЯ ДО ТОГО, що він зменшив висоту видатків на програму „Сейфгард", подаючи її в Конгресовій комісії як 6.6 більйона дол. Тепер заступник секретаря оборони Дейвід Р. Пекард заявляє, що ще 1.2 більйона дол. треба буде видати на атомові бомби, які потрібні до цих далекосяжних ракет. Отже кошти розміщення ракет системи „Сейфгарду" становлять разом 7.8 більйона дол. Ракети мали б бути розміщені в 12-ох місцях. В зізнаннях в Конгресі ані секретар оборони Мелвін Р. Лерд, ані його заступник Пекард не згадували про те, що бомби до ракет мають коштувати 1.2 більйона дол.

40-РІЧНИЙ НЕГРИТЯНСЬКИЙ ПРОВІДНИК Джеймс Форман заявляє, що не можна розв'язати справи негритянського населення (та й білого), поки „не буде революції, яка забере гроші від нечисленних багатіїв білих, які керують цією країною". Форман в неділю в одній нюйоркській церкві прочитав вимогу про відшкодування білого населення за ті кривди, які воно спричинило муринському населенню під час невільництва. Форман має 40 років, він скінчив університет в Чикаго, служив 4 роки в летунстві, та вислухав курсів про африкознавство в Бостонському університеті. Він і його організація домагаються 500 мільйонів від Церков і Синагог, бо вони своїм вченням підтримували капіталістичну систему, що експлуатувала негрів.

СУДДЯ НАЙВИЩОГО СУДУ ЗСА негр Торґуд Маршалл перестерігає войовничих негрів проти незаконних виступів. Цей перший негр, що займає таке високе становище заявляє: „Анархія є анархією, без різниці, хто її спричиняє, і вона є злом, за яке треба карати". Суддя Маршалл промовляв на 100-літнім ювілею Університету Діллард, в якому навчаються в більшості негри. Суддя Маршалл сказав: „Ви не можете використовувати колір вашої шкіри на оправдання того, що ви робите, і чого ви не повинні робити". Він признав, що расова проблема і справа меншин ще не розв'язані, але їх не можна розв'язувати насильством і заворушеннями.

В БІЛОМУ ДОМІ ВІДБУЛАСЯ КОНФЕРЕНЦІЯ президента Ніксона з головою Американської Федерації Праці — Конгресу Індустрійних Організацій. В конференції взяли участь державний секретар Вілліям П. Роджерс, секретар-скарбник АФП-КІО — Вілліям Шніцлер і секретар оборони Мелвін Р. Лерд. Секретар Білого Дому Ричард Ціґлер повідомив пресу, що на конференції обговорювали справу інфляції, імпорту текстильних товарів та електронічного влаштування. Говорили і про збільшення пенсій соціяльного забезпечення. Ніксон заявляв, що поборювання інфляції не повинно занадто збільшити число безробітних. Голова АФП-КІО Джордж Ромні приязно розмовляв із Ніксоном.

СЕНАТОР ДЕМОКРАТ ІЗ МАССАЧУСЕТСУ Едвард М. Кеннеді назвав в Сенаті провідника республіканської меншости сенатора Еверетта МекКінлі Дірксена „демагогом", коли промовляв в справі ліквідації расової дискримінації при нагоді затвердження номінації Вілліяма Бравна на члена Комісії, що дбає про расову справедливість при номінації федеральних працівників. Сенатор Дірксен побілів, почувши оскарження в демагогії, і відповів: „Коли сенатор із Массачусетсу називає мою поведінку демагогією, то це значить, що він не розуміє того, про що говорить".

У СВІТІ

БРИТІЙСЬКА КОРОЛЕВА ЄЛИСАВЕТА II ПРИБУЛА до Австрії з однотижневими офіційними відвідинами. На летовищі вітав її австрійський президент Франц Йонас з цілим урядом. Єлисавета прилетіла в товаристві свого чоловіка, князя Единбурзького і доньки Анни. Це перша візита британського монарха від часу, коли в 1903 році відвідав Відень король Едвард VII, приятель австрійського монарха Франца Йосифа I. Едвард VII намовляв Франца Йосифа, щоб той зірвав союз з Німеччиною та приступив до союзу Англії і Франції, але Франц Йосиф відкинув ту суґестію.

СОВЄТИ І СХІДНЯ НІМЕЧЧИНА ЗАПРОПОНУВАЛИ Західній Німеччині продовжити нафтовий провід, що веде від Куйбишева до східньо - німецького містечка Шведт, де знаходиться велика фабрика хемічних виробів, — вглиб Західньої Німеччини. Совєтський міністер закордонної торгівлі, Ніколай Патолічев, був захоплений найбільшими у світі сталевими рурами, що їх продукує західньо - німецька сталеварня Тіссена: Патолічев підписав з тією сталеварнею під час промислового ярмарку в Ганновері умову про заснування фабрики таких проводів біля Москви. СССР готов перевозити щорічно 6 мільйонів тонн своєї ропи до Західньої Німеччини. Німецький уряд обмірковує ту пропозицію.

В СХІДНІЙ НІМЕЧЧИНІ ЗАСУДИЛИ на смерть колишнього сержанта з другої світової війни Йозефа Блеша за вбивство кількохсот осіб під час гітлерівської окупації Польщі. В тому самому часі в Ерфурті в Західній Німеччині ведеться судова розправа за подібні злочини проти колишнього майора Фріца Верна, якому погрожує кара досмертної в'язниці. В Західній Німеччині скасували кару смерти.

У КОМУНІСТИЧНОМУ КИТАЇ РОЗПОЧАЛИ кампанію за масовий виїзд середньошкільників і студентів високих шкіл на села, де вони переходять „перевишкіл" під кермою сільських політруків та місцевих агрономів. По китайських містах почалась теж кампанія за „ідеологічний перевишкіл" студентів. Цей рух заперечує, що після недавнього 9-го конґресу китайської компартії почнеться в Комуністичному Китаї період „відлиги". В Пейпінґу урочисто відзначено 50-річчя т. зв. „руху 4-го травня", що був звернений проти чужинецької експлуатації.

ҐАНСЬКИЙ МІНІСТЕР ФІНАНСІВ Й. Г. МЕНЗАХ СТВЕРДИВ, що чужинецький фінансово - промисловий світ тепер менше інвестує в Гані, аніж робив це за володіння диктаторського президента Кваме Нкрумаха, якого скинено в безкровному перевороті в лютому 1966 року. Проте Нкрумах, який вів „престижеву" господарку, залишив у спадщині своїм наступникам державний довг на 800 мільйонів долярів, з чого дві треті — це короткотермінові позики. Тому Гана знаходиться в стані хронічної господарської кризи. Програма „африканізації" народного господарства в Гані, яка вдарила по арабських та індійських купцях, ще більш відстрашила чужинецький капітал.

Ніксон плянує видати один більйон на поборювання голоду

Вашингтон. — Президент Ніксон 6-го травня переслав Конґресові своє звернення, в якому проєктує видати на харчову програму понад один більйон долярів. Але Президент плянує, щоб цю програму вповні почали здійснювати аж в другій половині фінансового року, що починається 1-го липня 1969 і триває до кінця червня 1970 року. Президент не хоче збільшувати федеральних видатків, бо хоче, щоб у бюджеті була надвишка, що потрібна, коли Уряд заплянував боротьбу проти інфляції. Досі не знати, яку іншу програму зредукують, щоб здобути більше фондів на харчову програму для поборювання голоду. Найправдоподібніше зменшать видатки на оборону, бо в дотеперішніх редукціях видатків на різні програми, найбільше зменшували витрати на внутрішні потреби, а менше обкроювали витрати на оборону. Президент Ніксон заявляє в зверненні до Конґресу: „Надійшов момент, коли треба б вкінці з голодом в Америці покінчити назавжди. В цій хвилині треба діяти енерґійно, і це час, про який згадуватимуть колись із гордістю". В запропонованій Президентом програмі є плян допомагати голодним за допомогою харчових марок, за які вбогі могли б абувати безплатно харчі у визначених крамницях.

ЗСА можуть збільшити експорт до комуністичних держав

Вашингтон. — 30-го червня ц. р. тратить важність закон із 1949 року про торгівлю з комуністичними державами, і Конґрес буде радити над тим, чи продовжити цей закон і чи треба його змінити. Американські бизнесмени вже давно домагаються полегшити умови торгівлі з комуністичними державами. Уряд президента Ніксона ще не зайняв становища в цій справі. 20-го червня почнеться переслухання в справі продовження цього закону в Палатній Підкомісії. Коли Уряд схоче злібералізувати закон із 1949-го року, то в Конґресі легко зможуть знайтися такі члени, які підтримають урядовий проєкт. Сенатська Банкова Комісія вже веде переслухання в цій справі, з яких видко, що свідки заявляються за те, щоб полегшити ті загострення, які не допускали до більшої торгівлі з комуністичними державами. Тепер СССР та інші комуністичні держави в Европі купують американські товари від тих европейських держав, що їх купили в ЗСА, або взагалі не купують американських товарів, бо їх можуть дістати в Европі. Европейські держави продали комуністичним країнам в останньому році товарів на суму $5 більйонів, а ЗСА за $ 217 мільйонів.

Студенти не пускають пожежників гасити пожежу в Бруклинському Коледжі

Бруклин, Н.Й. — В останньому часі заворушення в різних університетах і коледжах спричинили те, що не могло в них відбутися нормальне навчання. Ці заворушення охопили і майже всі академічні школи в місті Ню Йорку. В Бруклинському Коледжі 6-го травня коло 100 студентів, майже самі негри й порторіканці, заблькували вхід до будинків коледжу і не пускали пожежників, які прибули гасити пожежу на терені коледжу. Там було кілька пожеж, спричинених студентами за допомогою так званих „коктейлів Молотова". Пожежники закликали поліцію, яка розігнала студентів і вможливила загасити пожежу. Деякі негритянські студенти мали в руках палиці, ґольфові киї і дерев'яні списи. Вони кидали на поліцистів камінням і твердими кусніми землі. Дві тисячі студентів були на терені коледжу, вони зайняли ворожу поставу проти своїх колеґ-демонстрантів. Міський коледж в Ню Йорку мав бути відкритий після двотижневої перерви в навчанні, спричиненої тим, що студенти зайняли були адміністративні будинки цієї школи. Студенти послухали судового наказу і звільнили будинки, але не знати, чи зможе відбуватися нормальне навчання в цьому коледжі.

ДВІ СТОРОНИ МЕДАЛІ

Вгорі поліцисти за допомогою слізного газу розганяють студентів Висконсінського Університету в Медісоні, які вже другий день спричиняли заворушення в університеті. Внизу інші студенти цього університету порядкують те, що їхні колеґи - заворушники насмітили.

Капітана корабля „Пуебло" не судитимуть перед військовим трибуналом

Вашингтон. — Секретар морських справ Джан Г. Чейфі, як найвищий зверхник американської морської фльоти, підлеглий тільки головному командантові всіх збройних сил ЗСА, який є президент Ніксон, уневажнив рекомендацію морського слідчого суду, який впродовж 80-ох днів переводив докладний розгляд всіх моментів, пов'язаних із схопленням стежно-шпигунського корабля „Пуебло" північно-корейськими комуністами в січні 1967 року. Те слідство тривало 80 днів і закінчилось рекомендацією, щоб капітана „Пуебло", коммодоре Ллойда Букера і лейтенанта Стіфена Гарріса, відповідального за розвідчу дію корабля, поставити перед генеральський, фактично адміральський воєнний суд, а лейтенантові Едвардові Морфі, найстаршому після капітана старшині на названому кораблі, висловити на письмі догану. Секретар Чейфі спротивився такому рішенню слідчого суду й уневажнив його, заявивши, що капітан Букер і всі 80 інших членів залоги „Пуебло" досить натерпілись під час свого 11-місячного перебування в комуністичній неволі, при чому багато їх перейшло через фізичні тортури. Слідчий суд закинув названим морським старшинам, що вони не ставили спротиву північно-корейським комуністам, коли ті зупинили „Пуебло" й ступили на його чердак, та — занедбали знищення засекречених інформацій та всієї апаратури на „Пуебло" і допустили, що весь той цінний матеріял упав в руки ворога. Слідчий суд рекомендував висловити догану також контр-адміралові Франкові Джонсонові, який в тому часі був командантом американських воєнних кораблів, стаціонованих на японських базах, звідкіля виплив „Пуебло" для своєї місії, що скінчилась його катастрофою. Йому закинули невідповідну підготову того корабля і його залоги. Секретар Чейфі склав довшу заяву, яка мотивувала його рішення — уневажнити всі ті рекомендації слідчого суду. Він ствердив, що в даному випадку годі всю вину скидати на одного чоловіка чи двох осіб, бо винуваті всі ті, які вірили в безпеку і свободу мореплавби по міжнародних водах в мирному часі, не передбачивши, що комуністи з тими принципами не рахуються. Зате, ствердив Чейфі, переведене слідство дало першорядний матеріял для поправи відносин в майбутньому. Сам капітан Букер висловив велике вдоволення з такого висліду справи, признав докладність і об'єктивність слідчого суду і заявив, що до нікого з членів того суду не має найменшого жалю та вичікує призначення йому нового становища в активній морській службі.

Греції погрожують виключенням з Ради Европи за її устрій

Лондон. — Рада Европи закінчила свою дводенну конференцію, в якій участь брали 18 міністрів закордонних справ членських держав тієї міжнародної організації та між своїми остаточними постановами загрозила Греції виключенням з своїх рядів, якщо вона не поверне внутрішніх громадянських свобід. В тій перестерозі закидається Греції, що її теперішній режим порушує принципи людських прав, які становлять одну з основ Ради Европи. Греція і Кіпр голосували проти тієї резолюції, а Франція, Швайцарія і Туреччина стрималась від голосування. Остаточне рішення в цій справі має прийти на найближчому засіданні Ради Европи, яке відбудеться в грудні цього року. Між іншими прийнятими резолюціями є постанова, щоб сприяти „контактам" членських держав із комуністичними країнами Східньої Европи, бо такі „контакти" буцім-то корисні для „політики стримування". Найповажнішими закидами на адресу Греції, що вплинули на прийняття неприхильної їй резолюції, було ствердження, що в Греції припинено конституційні права, які ґарантували право свободи слова і друку, не переводиться виборів та буцім-то тортуровано політичних в'язнів. Насправді військовий переворот із квітня мин. року закінчив період партійницького хаосу в Греції, що давав шанси комуністам прийти до влади. Проголошено вже нову конституцію, якої проте не введено ще в життя.

Комуністи втратили у 6-тигодинній битві понад 100 вбитих

Сайґон. — 95-ий полк 1-ої дивізії реґулярної північно-в'єтнамської армії несподівано заатакував силою коло 800 вояків один укріплений американський артилерійський пункт недалеко кордону Камбоджі. Комуністам вдалося передертись в двох пунктах через зовнішні дротяні застави, але остаточно, після 8-годинного бою, відперто їх і вони завернули до джунґлії по стороні Камбоджі. На бойовищі залишилось 101 ворожих трупів а 33-ох комуністичних вояків взято в полон. По американському боці згинуло 9 вояків. Американське вище командування й політичні кола дивуються, навіщо комуністам такі битви, сполучені за кожним разом із великими людськими втратами. Загально існує переконання, що Північний В'єтнам хоче доказувати, що він усе ще має досить збройних сил для ведення офенсивних дій і що такі дії мають підтримувати престиж північно - в'єтнамської делеґації на Паризькій конференції. В цьому останньому випадку комуністи втікали так швидко, що не забрали з собою вбитих і американці мусіли поховати їх у збірній могилі.

Перша симфонічна оркестра в Чикаґо

Чикаґо (С. Г-ш) — В суботу 10 травня 1969 року о годині 7:30 вечором в залі школи Шопена відбудеться концерт духової і симфонічної оркестри СУМА, що виступить з новим репертуаром в складі 65 осіб. Великою новістю в культурному житті українського Чікаґа є виступ першої симфонічної оркестри СУМА в складі 60 осіб. Це нова мистецька одиниця, що вперше виступить з концертом. Диригентом обох оркестр є знаний музиколог п. Михайло Голіян, який закінчив вищі музичні студії і дальше вдосконалює себе в диригентурі на університеті Ді Пол. Очікується що українська громада піддержить мистецькі одиниці СУМА, а головно перший виступ української симфонічної оркескрти, а тим самим заохотить молодь на дальшої культури.

Мгр. Василь Верига очолив Окружну Управу Відділів УНСоюзу в Торонті

Під час відвідин д-ра Вол. Ґалана в Торонті. У першому ряді сидять (зліва): д-р О. Бойко, п-і С. Куца, д-р В. Ґалан, В. Дідюк, В. Верига. В другому ряді стоять (зліва): О. Максимів, Е. Мастикаш, В. Шаран, С. Вовк, В. Піньковський, І. Мельник, М. Дутчак. Заступник головного предсідника і директор Канадійської канцелярії УНС Богдан Зварич переходив у тому часі лікарську перевірку і не міг взяти участи у зборах і зустрічі.

Торонто (В. П.) — В суботу, 26 квітня ц. р. в одній із заль УНО при 297 Каледж вулиці, відбулися чергові річні збори Окружного Комітету Відділів УНСоюзу в Торонті. Зборами проводила вибрана президія у складі: мгр. В. Верига — предсідник, мгр. Євген Мастикаш — заст. пресідника й Ілля Курман — секретар. До президії запрошено присутнього на зборах д-ра В. Ґалана, голову Контрольної Комісії УНСоюзу, провідного члена і керівника багатьох українських організацій і установ у ЗСА, який на зборах округи репрезентував Гол. Уряд УНСоюзу і виголосив доповідь про значення і пророблену УНСоюзом працю для української спільноти на північно - американському континенті та для українського народу.

Програму зборів виповняли звітування бувшого голови Окружної Управи гол. рад. В. Дідюка, секретаря В. Піньковського й касира Степана Вовка. За Контрольну Комісію звітував її голова мгр. Є. Мастикаш, аналізуючи поодинокі вияви праці Окружної Управи включно до відбутих 2-го лютого ц. р. ювілейних святкувань 75-річчя „Свободи" в Торонті. Присутні на зборах представники Відділів, між якими були теж делеґати з далеких Содбур та Лондону, заслухавши всіх звітувань, ділово продискутували їх і вкінці приступлено до вибору складу нової Окружної Управи. Тим разом кандидатів до Управи Округи устійнювала вибрана на початку зборів Номінаційна Комісія у складі 5-ьох членів: Михайла Шіпоша — (Содбури), Миколи Дутчака — (Лондон), Миколи Хомина — (Ошава), Софії Куцої і Всеволода Піньковського — (Торонто). Голова номінаційної Комісії М. Шіпош запропонував Загальним Зборам такий склад нової Окружної Управи:

мгр. Василь Верига — голова, Василь Шаран і Ануфрій Максимів — заст. гол. Всеволод Піньковський — сек-

(Закінчення на стор. 3-ій)

В Чикаґо створено Комітет Громадської Акції за Патріярхат Української Католицької Церкви

Чикаґо (В. М.) — У зв'язку з актуалізацією скликання Синоду Єпископів УК-Церкви, в Чикаґо створився на найширшій основі загально-громадський Комітет дії за утворення українського католицького патріярхату. 30 квітня з ініціятиви Тимчасового Комітету скликано збори представників громадських, суспільно - політичних, професійних, молодіжніх, освітніх, релігійних і фінансових організацій міста Чикаґо. 35 товариств та установ вислали своїх представників. Після зреферування теперішньої ситуації Української Католицької Церкви та завдань громадського сектору д-р Юрієм Городиловським, відбулася загальна дискусія. Присутні однозгідно висловилися за потребу пожвавленої громадської акції з метою дати підтримку нашим Владикам у їх заходах щодо утворення патріярхату та скликання Синоду Єпископів.

У висліді оформлено Комітет Громадської Акції за Патріярхат, членами якого стали голови або ними делеґовані представники. Також вибрано Діловий Комітет, до якого увійшли: д-р Юрій Городиловський — голова, д-р Богдан Старух, д-р Павло Турула, д-р Андрій Гасцький, д-р Роман Смик, Люба Шандра і д-р Ілля Мула — заступники голови; секретарями обрано інж. Андрія Гарасовського та інж. Романа Бігуна, а фінансовими референтами інж. Антона Артимовича та Михайла Троцука; д-р Роман Кобилецький та інж. Степан Голяш займатимуться організаційними справами Комітету, а до інформаційно-пресової комісії покликано д-р Василя Маркуся, д-р Тому Лапичака, ред. Миколу Денисюка і ред. Михайла Панасюка. В міру потреби Діловий Комітет має право доповнюватися дальшими співпрацівниками. В склад Контрольної Комісії обрані: сотник Володимир Тимцюрак, інж. Дмитро Григорчук й інж. Дмитро Пілецький.

Комітет накреслив собі такі конкретні завдання й акції:

1) Вистосувати від української громади в Чикаґо лист-меморіял до усіх українських католицьких Владик;

2) Відбути велике всенародне віче 11 травня для громадського схвалення меморіялу і висилання відповідних телеграм;

3) Провести в день посвячення Собору Святої Софії велику релігійно-національну маніфестацію з масовими висловами підтримки Верховному Архиєпископові і Синодові Єпископів;

4) Сприяти в організації в Чикаґо й околиці прощі на посвячення Собору в Римі.

В Комітеті співпрацюють усі середовища української громадської думки та орієнтацій, як також релігійні громади без огляду на те, чи вони є при парафіях, які святкують за старим чи новим календарем. Ця акція об'єднала всю українську спільноту міста Чикаґо й околиці, і як така має шанси на успішне переведення своєї програми.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Ass'n, Inc. at 81-83 Grand St., Jersey City, N.J. 07303
Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.
Subscription Rates: One year $18.00; six months $9.50; three months $5.00. For UNA members monthly 65¢.
Статті підписані їх авторами, не мусять відповідати становищу редакції.
P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Свідомість ворожої загрози

Головний командувач збройних сил Атлантійського Союзу (НАТО), американський генерал Лемніцер в інтерв'ю з представником „Ю. С. Нюз енд Ворлд Ріпорт" в числі з 12 ц. м. на перше питання „Чи Росія все ще є загрозою для Европи?" — відповів без вагання: „Так, є. Совєтський Союз разом із своїми партнерами з Варшавського пакту становить таку саму велику небезпеку, як 20 років тому, коли підписано у Вашингтоні договір про Атлантійський Союз". У дальшому з'ясовувано в інтерв'ю такі питання, як спосіб реакції західніх держав на можливу атаку збоку СССР, утримування на европейському суходолі великих збройних сил НАТО, зокрема Америки, можливості швидкого перекинення військових з'єднань летунським шляхом, проблема військових баз на терені Франції у випадку війни, вартість грецьких і турецьких збройних сил в обширі Середземного моря і т. п.

Однак, засадничим моментом у тому інтерв'ю було ствердження, що американський військовий провід знаменито здає собі справу з небезпеки, яка існує збоку СССР, з воєнної сили, що нею розпоряджає той ворог, і з його агресивної політичної постави. Генерал Лемніцер ствердив, що Москва, не зрікаючись своєї політичної цілі — панування над світом, від кінця останньої світової війни безперервно зброїться, доповнює та вдосконалює всі роди своїх збройних сил. Західні військовики, — ствердив генерал Лемніцер, — пильно стежать за всім, що стосується ворожих збройних сил, і мають про них найдокладніші відомості. Єдине, що турбує американських керівних військовиків, це проблема такого „балянсу" збройного активу й потенціялу, щоб могти відбити кожний ворожий наскок і перевести негайний протиудар.

Не слід хвилюватися, коли деякі ліберальні американські політики й публіцисти висловлюють своє „переконання", що СССР — миролюбний, не має ніяких агресивних плянів, і тому противляться видаткам на цілі оборони. Не слід хвилюватися демонстраціями, що їх влаштовують дійсні і фальшиві пацифісти. Президент і підлеглий йому могутній оборонний апарат глибоко свідомі існуючої загрози і відповідно приготовані.

Узаконення кріпаччини

Майже три роки тому в СССР очікували проголошення „Нового колгоспного статуту", але з невиясненних причин оприлюднення його ЦК КПСС відкладав. Як відомо, попередній диктатор Хрущов плянував обернути колгоспи у радгоспи, де працюють найняті люди, як робітники на фабриках. Хрущов плянував також зліквідувати присадибні ділянки по селах, хоча ті малі ділянки дають найбільші врожаї і засоби, необхідні для прожитку колгоспників, які дістають занадто мало з колгоспів.

У „Правді" й інших газетах надруковано 25 квітня статтю п. з. „Закон колгоспного життя" і опубліковано „Проєкт зразкового статуту колгоспу". Той проєкт подано на „розгляд" колгоспників у всьому СССР, хоча в кожній „республіці" умовини сільського життя і праці дуже відмінні. Після формального обговорення, проєкт буде затверджений на Третьому всесоюзному з'їзді колгоспників.

Впадає у вічі факт упосліджения села. За майже 50 років совєтського режиму відбудеться в СССР лише третій з черги з'їзд селян, обернених у підневільних колгоспників, людей без пашпорта, які без того документа не мають права навіть переночувати у готелі в якомусь місті. Із згаданого проєкту виразно прозирає насильство імперського режиму над селянством різних народів СССР. В ньому сказано, що „колгоспний устрій — це невід'ємна частина совєтського соціялістичного суспільства" — бо через колгоспи режим контролює село і пляново його грабує. Сказано, що „колгосп є кооперативною організацією добровільно об'єднаних селян" — але різними законами обмежено права сільської молоді оселюватись у містах, і тому вона втікає від колгоспної панщини. Сказано, що членами колгоспу можуть бути всі совєтські громадяни від 16 років, „які виявляють бажання працювати в колгоспі".

Очевидно, проєкт буде прийнято, як черговий указ ЦК КПСС, але він не полегшить долі колгоспників.

Ярослав Курдидик

БЛИЗЬКИЙ СХІД І „ЧОТИРИ ВЕЛИКІ"

ЗСА завжди були і є проти будь-якої агресії. Можна навіть сказати, що основою своєї політики ЗСА уважають якраз припинення агресії. Однак у практиці не існує об'єктивного, мілітарного, стратегічного або політичного критерію, за яким можна було б здефініювати поняття „агресії". Бо ось для прикладу, кого слід уважати за агресора на Близькому Сході?

Загально відомо, хоч офіційно й не задекляровано, що у червневій війні 1967 року першою бойовою дією був ізраїльський превентивний налет на Єгипет. Але, з другого боку, це був Єгипет, який першим змобілізував свою збройну силу, підтягнув її на кордони з Ізраїлем, відтяв цю державу від Індійського океану і ввесь час заявляв публічно, що він знищить Ізраїль. Світова опінія була по стороні Ізраїлю, але згодом вона змінилася, коли Ізраїль силою свого геополітичного положення і неприятливих кордонів, мавши, зрештою, тільки невелику армію, примушений був першим до нападу.

Знов таки це був Ізраїль, який вчинив був напад на Сирію, найближчого союзника Єгипту. Але це була якраз Сирія, яка не припиняла обстрілювати територію Ізраїлю і організувати проти нього партизанських рейдів, на своє виправдання заявляючи, що всі ті рейди є відплатою за те, що ізраелі, зайнявши Палестину, примушували арабів політичними обмеженнями й натисками залишати землі, на яких вони становили 90 відсотків населення. Для „злагіднення" цього сирійського закиду варто повернутися у глибше історичне минуле, щоб побачити, що за панування Риму і ще довгий час після того цей обшир заселювали виключно жиди.

Отже, аргументи чергуються, і на їх основі важко встановити в цьому питанні основне — „концепцію агресії". Її важко встановити може якраз тому, бо вона має не так мілітарне, стратегічне або політичне коріння, як моральне, ідеологічне і пропагандивне.

Аналізуючи події на Близькому Сході, делегат ОН Ґуннар Ярріґ слушно заявив на своїй останній пресовій конференції, що на тому обширі важко привести до злагоди тому, що обидві ворожі сторони намагаються причепити одна одній оцей ярлик агресора.

Щоб довести до якогось замирення на Близькому Сході, встряли до тієї справи „чотири великі", що розпочали через своїх представників засекречені наради спочатку на терені ОН, а далі по черзі, в амбасадах кожної з тих держав.

Єгипет, який слід уважати за речника арабського світу, в основному схиляється до пропозицій „чотирьох великих", а коли й ставить деякі застереження, то тільки зі страху, щоб його не „перехитрили" і не „покривдили" дорадники. Ізраїль не відступає від свого відомого вже становища: безпосереднє обговорення із своїми сусідами - арабами всіх проблем і підписання з ними мирового договору. У принципі Ізраїль відкидатиме пропозицію „чотирьох великих" доти, доки між ними будуть СССР і Франція, в яких Ізраїль добачає прихильників арабів...

Нещодавно німецький коментатор, який працює при ОН, Р. Райнгард, писав, що, хоч справу Близького Сходу обговорюється постійно на Раді Безпеки ОН і всі без винятку її члени забирають у цій справі голос, пропонуючи свої окремі пляни замирення, на ділі цю важливу справу рішатимуть навіть не „чотири великі", а „два найбільші", тобто ЗСА і СССР.

Р. Райнгарда доповнив своїми уточненнями відомий американський коментатор В. Рестон: „Вільсон може висунути свою найбільш компромісову п р о позицію щодо зговорення у цій справі, Китай може перевести черговий вибух водневої бомби, можуть бути зудари між Індією і Пакістаном чи між Йорданією та Ізраїлем, але основним буде і залишиться тільки те, що вирішать у Вашингтоні чи Москві"...

І це факт, що ці два велетні можуть не погоджуватися, можуть посилювати або поменшувати напруження у холодній війні, але вони напевно уникатимуть безпосереднього зудару в гарячій війні, якою загрожує ситуація на Близькому Сході.

Щождо Об'єднаних Націй, як „всесвітнього виразника миру", то це вже відома річ, що в тій організації не приймуть ніякої ухвали так довго, аж поки за кулісами не скаже свого рішального слова один із цих двох: ЗСА або СССР. Такого роду твердження можна зустріти у всій без винятку пресі.

У підсумках можна сказати, що у випадку, коли ці „дві сили" бачать, що вже доходить до точки, після переступлення якої може дійти до безпосередньої мілітарної конфронтації, тоді вони погоджуються на якесь „чергове замирення".

Мимохіть п р игадуються слова із промови Черчилла: „Держави живуть не тільки із своїх тріюмфів - перемог, але в першу чергу із того, як кожна з них прислуговується у найбільш критичній хвилині для справи світового миру"...

З історичних прикладів бачимо, що добрі рішення і фатальні помилки великих держав залишаються і покутують ще довго, навіть після їх упадку. Місце европейських держав, що сторіччями вирішували про долю світу, займають два новопосталі велетні — ЗСА і Совєтський Союз. Озброєні нуклеарною силою, якою можуть знищити все, що живе на землі, хоч і відмінні своїми ідеологіями, вони намагаються створити таку ситуацію, щоб в ній не зударитись і не пропасти.

ВСТУПАЙТЕ В ЧЛЕНИ УНСОЮЗУ!

Леонід Полтава

„НАЦІОНАЛЬНЕ ПИТАННЯ"

Розвиток світової історії за сто останніх років перекреслив твердження „Маніфесту" Карла Маркса. Події останнього чвертьсторіччя перекреслюють рештки „вчення" В. Леніна. Обидва твердили, що джерелом національних сил, чи націоналізму є „соціяльна нерівність", яка, мовляв, автоматично зникне, як лише почнуть будувати соціялізм - комунізм. Таке хибне виведення джерел національної гордости і національної свідомости вже тепер мститься на комуністах. Але воно було і буде потрібне їм, щоб маскувати державний капіталізм під плащиком марксизму і збережену у формі СССР з його сателітами Російську імперію „дома Романових".

Орган ЦК КПСС московська „Правда" неохоче звертається до національної тематики. Значно легше писати про „подмосковные вечера", про індустріялізацію Калінінської чи якоїсь іншої області. Але навіть вечори Бог і природа створили різні, і сірі „подмосковные вечера" не мають нічого спільного з блакитними київськими вечорами, індустріялізація Калінінської области в Росії це щось одне, а індустріялізація України — це щось інше. Національне питання, національна дискримінація, великоросійський шовінізм чорними тінями йдуть усюди, де Москва будує „соціялізм-комунізм". Протиріччя виникають тут з першооснови: совєтська Росія є імперською колоніяльною потугою, а між тюремником і в'язнями годі вимагати дружби та „інтернаціонального братерства".

Московська „Правда" роками твердить, нібито в Совєтському Союзі з національною проблемою все гаразд. Адже ще Ленін, а потім Сталін, Хрущов, тепер Брежнєв заявляли й заявляють, що вона вже розв'язана. Але дійсність, з її економічним грабунком неросійських народів, з фікцією „національних" республік, з російщенням, з нищенням церков, національних культур тощо, врешті з тюрмами і кацетами в Мордовії та в інших місцях — не підтверджує, а перекреслює московські твердження.

Заявляючи й далі, що в СССР національне питання розв'язане, „Правда" з 7-го квітня у передовій статті „Національне питання в ідеологічній боротьбі" визнала, що далеко не все гаразд у цій справі між СССР і країнами - сателітами.

„Правда" безуспішно намагається заперечити одностайні висновки світових дослідників, що наш вік — це вік націоналізму, а до такого висновку приходять навіть ті, котрі мріють про „єдину індустрійну спільноту" і різні ефемерні об'єднання, „інтеграцію", „підпорядкування країни країні" тощо, але без так зв. комунізму.

Видатний сучасний англійський мислитель Арнольд Тойнбі у книжці „Впливи російської революції 1917-1967" з усією ясністю доказав хибність теорії Леніна про можливість природного союзу між так званим „пролетаріятом" Росії, себто совбурами, і працюючими вільних капіталістичних країн — з народними масами Азії і Африки, де панують релігійні традиції, де наростання н а ц іональних сил перекреслюють всі підступи „інтернаціональної" Москви.

Навіть „Правда" в згаданій статті змушена визнати, що „багато африкансько-азійських народів покищо виступають проти монополій під прапором націоналізму і релігії", але вони, мовляв, будуть „відкидати національну обмеженість і зміцнювати братерський союз із революційними силами сучасности".

У тім і справа, що революційними силами сучасности є національні сили, а Москва виступає в світі як реакційна, єдинонеділимська, антинаціональна, великодержавно - шовіністична сила — як поліцай XX сторіччя. Совєтський міжнародний поліцай найкраще себе виявляє тепер на чехо - словацькій землі, а славнозвісне російське „тащить і не пущать" вже погримує вбік Югославії, Румунії, Альбанії. Щождо комуністичного Китаю і комуністичної Росії, то там коса трапила на камінь, бо імперські інтереси і хронічний голод — це вже не казки про ін т е р національне „братерство".

Совєтська Росія опинилась між двома вогнями, і вони припікатимуть дедалі міцніше. З одного боку, червоний Китай не визнає за Москвою права говорити від імени азійських народів, домагається повернення багатьох земель Китаєві, виходу СССР із Монгольської „Народної Республіки"; з другого боку — Европа, вільна й піднevільна — не бажає, щоб Росія говорила від її імени, щоб вона втручалась у справи европейських народів. „Правда" з обуренням накидається на політичні висновки американського фахівця з зовнішньо - політичних проблем Дж. Кемпбела, автора праці „Американська політика у відношенню до комуністичної Східньої Европи", який вважає, що вже прийшов час, щоб ЗСА „звернули особливу увагу на сили розколу, розбіжностей і „націоналізму" в Східній Европі. Дж. Кемпбел, щоправда, обмежується натиском вбік „відновлення історичних зв'язків між Заходом і східньоевропейськими країнами", маючи на увазі країни - сателіти, але з Чехо - Словаччини чи Польщі до України вже, як кажуть, лише рукою подати...

Стурбований наростанням національно - визвольних сил в Европі, ЦК КПСС висунув теорію „совєтського коммонвелту", як пише „Правда", „світової системи соціялізму". Відомо, що цю доктрину відкинули всі — і вільні країни світу, і підневільні. Одночасно Москва буде намагатись і далі заграватн на національних си-

(Закінчення на стор. 5-ій)

М. Л-ий

МАРУСЯ ВЕСНЯНСЬКА — КОРОЛЕВА СІЯМУ

Сіямський князь Maha Vajivarudh, син короля Chulalongkor-a (Paму V) вчився в Оксфордському університеті і служив у британській армії. Тому, що подорожування морем викликало у молодого князя морську хворобу, він, вертаючись з Англії додому, їхав через Росію, Україну й Індію. Під час тієї подорожі він застудився і захворів на запалення легенів. Відвезли його до Києва і примістили в царському палаці під доглядом найкращих лікарів. Князь видужав, але лікарі порадили йому перед дальшою подорожжю добре відпочити. Живучи два місяці в Києві, князь нудився, і щоб його розважити, місцеві аристократи запрошували його на балі, до цирку й театру.

На одному з таких балів князь побачив красуню Марусю Весняиську, ученицю Фундуклїївської Вищої Школи, що чудово танцювала вальс. Танцювала Маруся також зимою на совганці під музику „Минуло літо". Всі присутні не могли нею налюбуватися, і навіть капельмайстер чех Коважік ввесь час на неї дивився, забувши про свою оркестру.

Князь, наче зачарований, не зводив з Марусі очей. Невеличкий на зріст, із скісними очима, жовтолиций князь запросив Марусю до танцю і танцював з нею так завзято, що піт виступив на його круглому обличчі.

Закоханий у Марусю, він від'їхав до Сіяму, але незабаром приїхав знову інкоґніто до Києва і просив Марусю бути його нареченою. Маруся згодилася.

Це був удар для всіх Марусиних співучениць. Вони одноголосно заявили, що жадна з них нізащо у світі не вийшла б за „азіята", навіть якби він і був королівським сином.

Маруся від'їхала до Сіяму. В 1910-му році король Сіяму помер на якусь тропічну недугу, а опісля й обидва князеві брати померли на ту ж недугу. Марусин чоловік був третім сином короля і мав дуже мало надії стати королем. Одначе, по смерті обох братів він залишився єдиним спадкоємцем, тож вступив на сіямський престіл як Рама VI. Так то київська учениця Маруся Веснянська, стала королевою Сіяму.

Двірським людям було не до вподоби, що чужинка стала їх королевою. Навіть сама її присутність на королівському дворі, на їх думку, порушувала традиції сіямського народу. На Марусине домагання уладжено в Бангкоку, столиці Сіяму, електричне освітлення. Це довело докраю ненависть двораків супроти Марусі, і вони постановили позбутися її. Отже, стали вкидати малюсенькі кусочки скла з розбитих жарівок у Марусину їжу. За шість місяців Маруся померла внаслідок внутрішнього крововиливу.

На Марусиному гробі король збудував монумент: великий слон із чорного мармуру, з золотою короною на голові, із звисаючим сумно хоботом, стоїть по коліна у високій траві. Під тією травою спочиває Маруся Веснянська — молода королева Сіяму.

Як король, Марусин чоловік свідомо наслідував методи, завдяки яким Японія стала такою великою потугою, що змогла побити Росію в 1905-му році. Він став по боці альянтів проти Німеччини в 1917-му році і таким чином здобув мільйони фунтів стерлінгів з німецької торговельної фльоти, а також членство в Лізі Націй для Сіяму. Володів він до 1925-го року.

У 1949-му році Сіям прийняв офіційну назву Пратгет Таї, що значить „Країна Вільних". Хоч Таї це спокусливий кусок для агресії, бо лежить у самій середині південно - східньої азійської рижової кітловини, цьому спокійному буддистському королівству щастило не впасти жертвою европейських завойовників, як це сталося з його сусідами В'єтнамом, Ляосом, Камбоджею і ін. У столітті европейського колоніялізму єдине королівство Сіям-Таї пережило всі політичні бурі, що шаліли довкола нього. Королівський уряд у Бангкоку вмів держати на належній відстані французів із одного, а британців із другого боку, вмів пристосуватися до натиску їх обох, коли це було неминуче, але зберіг незалежність Таї, як буферної держави поміж цими двома великими державами.

УКРАЇНСЬКА ЄВАНГЕЛИЦЬКА КАСА БІДНИХ

Вінніпеґ. — Орган Українського Євангельсько -Баптитського Братства, журнал „Християнський Вісник" з квітня 1969 року, поінформував про діяльність Каси Бідних при тому Об'єднанні, якою керує М. Подворняк. З надісланих пожертв було надано різної висоти економічно-фінансову допомогу „кільком колишнім духовним робітникам в Україні, тепер немічним і нездужим старцям. Від усіх їх прийшли короткі листи подяки". Подається також допомогу в Европі, зокрема в Польщі, і в країнах Південної Америки. У журналі опубліковано довгий список жертводавців та лист-подяку з України.

УКРАЇНСЬКИЙ ФІЛЬМ У КАНАДІЙСЬКІЙ КІНОСЕРІЇ

Торонто. — Телевізійна корпорація CBC придбала для показу в серії Канадійських фільмів кінофільм продукції молодого мистця Сергія Дніпрового - Денка під наг. „В полоні ритму". У фільмі беруть участь, крім канадійців, також українці: Б. Дніпровий, Марія Феник та ін. Той фільм уже було показано через канадійську телевізійну мережу увечорі в середу 30 квітня. „В полоні ритму" демонструвавсь у 1967 р. на Міжнародному кінофестивалі в Монтреалі.

Степан Шах

ДЕРЖАВНА ГІМНАЗІЯ З УКРАЇНСЬКОЮ МОВОЮ НАВЧАННЯ В ПЕРЕМИШЛІ

(Історичний нарис — у 80-ліття)

(2)

„Цю першу матуру в перемиській гімназії привітало сердечно не лише перемиське громадянство, яке влаштувало окремий комерс для абітурієнтів і для іспитової комісії, але й ціле галицьке громадянство — як новий національний, культурний здобуток, на який громадянство довго чекало". А львівський щоденник „Діло", вітаючи поіменно нових абітурієнтів, закінчив свою кореспонденцію такими знаменними словами: „Успіх першого іспиту зрілости викликав у місті і в охрестностях велике одушевлення"; („Діло" з 12 червня 1896, річник XVII, ч. 121) („Історію іспитів зрілости в перемиській державній гімназії за роки 1896-1936" написав — з нагоди „40-ліття першого іспиту зрілости" — дир. Ст. Шах на основі урядових актів гімназії і помістив її у „Звідомленні" дирекції за рік 1935/36, на стор. 71-100. Один примірник цієї „Історії" — в руках автора).

Перший іспит зрілости в перемиській українській гімназії в 1896 р. склали такі абітурієнти: 1.) Борисевич Стефан, † як студент теології, 2.) Гдуля Іван, † як гімназійний учитель, 3.) Добрянський Стефан, † як ем. суддя, 4.) Дуркот Михайло, о. парох у Волчі Долішній, пов. Добромиль, 5.) Ключник Дмитро, ем. проф VII гімназії у Львові, 6.) Куціль Володимир, † як судовий прокуратор, 7.) Наконечний Андрій, парох у Лежахові коло Сіняви над Сяном, 8.) Ольшанський Володимир, † як студент прав, 9.) Пасічинський Орест, † як студент філ., 10.) Пясецький Зенон, † як парох у Стефковій, 11.) Сембратович Роман, † як редактор „Ukrainische Rundshau" у Відні, 12.) Скубиш Іван, парох у Хоросниці, пов. Мостиська, 13.) Тесля Михайло, парох у Пакості б. Мостиськ, 14.) Федорович Станислав, катехит гімназії у Ярославі, 15.) Шехович Льонгин, суддя Апеляційного Суду в Познані, та 16.) Ярема Володимир, суддя в Сокалі, що перебрав 1 листопада 1918 р. українську владу у Сокальському повіті, а † в 1919 р. як суддя-авдитор УГА на Великій Україні.

Із цих перших абітурієнтів з 1895/96 шкільного року залишилось — по 40 роках — всього 7 при житті, а саме: о. Мих. Дуркот, проф. Дмитро Ключник, о. Андрій Наконечний, о. Іван Скубиш, о. Мих. Тесля, о. Станислав Федорович і суддя Льонгин Шехович. Всіх їх запросила дирекція гімназії поіменно до участи в ювілеї 40-ліття першої матури в 1936 р. Вони приїхали, їх вшановано шкільним святом, а на пам'ятку зроблено спільну фотознімку — найстарших абітурієнтів і наймолодших (з р. 1935/36). Знімку цю помістив дир. С. Шах у „Звідомленні" дирекції гімназії з 1936 р. (на стор. 50).

За цих 40 літ (від 1896-1936) випустила українська держ. гімназія в Перемишлі 2.452 матуристів зі свідоцтвами зрілости, з чого було: 2.132 греко-католиків, 5 — православних, 6 — римо-католиків, 2 — євангелики і 106 мойсеєвого віровизнання. (За Австрії до 1918 р. — 16, за Польщі — 90). („Звідомлення Дирекції Гімназії" за рік 1936).

Одночасно з отворенням I кляси „рівнорядного відділу з язиком руским викладовим" засновано й бурсу для селянських дітей. В Перемишлі вже віддавна допомагало шкільній молоді церковне Братство св. о. Николая, яке зав'язалося при церкві св. Николая на т. зв. Підгір'ї, ще за єп. Онуфрія Шумлянського 1749 р. В половині XIX ст., від 1849 р., було в єдиній тоді перемиській гімназії з німецькою мовою навчання майже половина учнів греко-католиків, переважно синів парохів з розлогої Перемиської єпархії. В 1888 р. зав'язалося при Братстві св. Николая статутове Т-во Бурса ім. св. о. Николая, головою якого став високий цісарський урядовець — надрадник Юліян Несторович, а до виділу ввійшли: суддя Лев Шехович, адвокат д-р Теофіль Кормош, о. кат. учительської семінарії Максим Копко, о. проф. Мих. Полянський, С. Кочиркевич і інші місцеві патріоти. Бурсу відкрито 3 липня 1888 р. в приватнім домі о. крилошанина — архипресвітера Григорія Шашкевича — на т. зв. Новаківці, при вул. Татарській, і прийнято в першому році до неї 11 учнів — за оплатою 1-9 злр. місячно. Там приміщалась бурса до 1893 р., де було вже 27 учнів*). Коли Т-во назбирало вже понад 2.000 ринських, а о. Григорій Шашкевич записав 1892 р. легат річно 100 злр., закупило Т-во власний будинок для бурси при вул. Баштовій.

Від 1894 р. головою Бурси ім. св. о. Николая став дир. Григорій Цеглинський, його заступником катехит гімназії о. І. Савчин, а до виділу Т-ва ввійшли нові професори-народовці, а саме: Олексій Ярема, Д. Левкевич, Ів. Малиновський та адвокат д-р Теофіль Кормош. Усунулися тоді від співпраці місцеві „тверді русини" (з головою Юл. Несторовичем на чолі).

В цім же 1894 р. закуплено власну хату для бурси при вул. Баштовій з півморговим городом і приміщено там 33 учнів. Але молоді до гімназії прибувало, головно зі сіл, щораз більше. Тому в 1897 р. приступлено до будови одноповерхової кам'яниці коштом 15.000 корон, затягнено амортизаційну позичку в Галицькім Банку Гіпотечнім та в перемиському українському банку священичому „Віра", і в 1898 р. віддано вже новий будинок до вжитку поширеної бурси, де приміщено 82 бурсаків.

Будинок цей посвятив 8 грудня 1898 р. новий єпископ Константин Чехович (1897-1915) у приявності представників духовних і світських властей з Перемишля і названо цю бурсу — з нагоди ювілею 50-ліття панування „милостивійшого цісаря Франца Йосифа I — його іменем". („На внесене виділом Т-ва прошення до Трону позволив нам Найясніший Монарх після рескрипту Президії ц. к. Намісництва з дня 25. V. 1899, ч. 4789, назвати Бурсу своїм Н а й достойнішим Іменем". („Звіт" дирекції перемиської гімназії — за 1900/01 рік — С. Ш.).

Але й цієї поширеної бурси вже в наступному році не вистачило. Тому в 1904 р. докуплено недалеко будинку Бурси ім. Цісаря Франца Йосифа I (одначе, серед громадянства та учнів таки й далі залишилась вона як Бурса св. о. Николая), при допомозі кредитового перемиського банку „Руська Щадниця" нову площу з городом і побудовано на ній двоповерховий дім, в якому влаштовано в 1905 р. Гімназійний Інститут для синів заможніших родичів, головно священичих синів, за вищою місячною оплатою, при чому зарезервовано 8 безплатних місць для вбогих, але добрих учнів — як інструкторів. Першим адміністратором і префектом Гімназійного Інституту іменовано визначного на перемиському терені педагога — проф. Ореста Авдиковича (ур. 1893 † 1918, а в перемиській гімназії учителював від 1903 до 1917 р.).

(Далі буде)

*) Мгр Антін Маринович: „Історія бурс у Перемишлі", вміщена в „Звідомленні перем. укр. гімназії за шк. рік 1935/36", стор. 188-235. С. Ш.

Читайте українські книжки і газети, бо часте читання веде до просвіти, а просвіта — це сила

Мгр. Василь Верига очолив...

(Закінчення зі стор. 1-ої.)

ретар, Втепан Вовк — касир, Іван Мельник і Яків Бурій — члени Управи. До Контрольної Комісії запропоновано на голову Комісії мгр-а Євгена Мастикаша, а д-ра Корнила Ващука, Софію Кузу, Миколу Хомина і Миколу Дутчака на дальших членів Комісії. Підданий предсідником зборів запропонований головою номінаційної комісії склад нової Окружної Управи загальні збори прийнали 17 голосами за — при 7-ох голосах, що здержались від голосування. Ніхто з присутніх не ставив другої лісти кандидатів.

Новообраний голова Окружної Управи Відділів УНСоюзу в Торонті мгр. Василь Верига — це професійний бібліотекар при Торонтській Університетській Бібліотеці, — освітній референт КЕ УНО на Канаду редактор „Вістей Комбатанта" і член Гол. Управи І УД УНА.

Постановою активізації організаційного життєм УНС і змаганням за збільшення його членства в Канаді в 75-річчя існування і важливої праці цієї передової української організації закінчено програму річних зборів Окружного Комітету Відділів УНСоюзу в Торонті.

Після зборів присутні продовжували вітати автора книжки „Батерія Смерти" д-ра Вол. Ґалана, підкреслюючи його творчий шлях поза межами рідної Батьківщини і серед дружньої атмосфери доповнень, відповідів і пояснень цього полум'яного борця за українську правду, за історичне місце українського народу та за приспішення його визволення обговорювано важку боротьбу України з поневолювачами. Спільною знимкою із членами Окружної Управи УНСоюзу, торонтська союзова громада попрощала свого почесного гостя і побажала йому найкращих успіхів у дальших етапах його корисної громадської праці.

Д-р Володимир Ґалан у Торонті

Торонто (В. Д.). — Користаючи з нагоди приїзду Голови Контрольної Комісії УНС д-ра В. Ґалана до Торонта, головний радний і голова Торонтської Округи В. Дідюк запросив його до участи в річних загальних зборах округи, які відбулися 26 квітня ц. р. Д-р В. Ґалан, як визначний довголітній суспільно - громадський і політичний діяч української Америки, був надзвичайно радо вітаний у нас, як визначний гість, з яким, для виміни думками бажали зустрітись представники багатьох українських організацій, товариств, установ. Все це було підготоване і на протязі короткого часу д-р В. Ґалан відбув зустрічі і розмови з представниками: ветеранських організацій, суспільної опіки, союзовими діячами, головою КУК д-ром О. Бойком, пресою і ін. Особисто відвідав Дім для старших і щоденну українську радіопрограму „Пісня України", на якій, побіч представлення його українській громадськості головним радним В. Дідюком, дав цілий ряд відповідей на поставлені йому дикторкою радіопрограми панею В. Наумчук питання. Слова привіту для д-ра Ґалана звучали: „Мені надзвичайно приємно привітати у нашому Торонті Вас, Вельмишановний і Дорогий Пане Докторе! Коротко скажу — вітайте і почувайтеся у нашому Торонті, як у своїй Філядельфії. Тут Ви також маєте багатьох друзів - приятелів, які належно оцінюють Ваш великий вклад довголітньої праці для добра українського народу. Д-р Володимир Ґалан це визначний суспільно - громадський і політичний діяч американської України, організатор і довголітній президент ЗУАДК, організації, з рамени і старанням якої, через міждержавне визнання і часті виїзди його по другій світовій війні до Европи, було спроваджено до Америки багато наших людей. Співосновник і довголітній голова Об'єднання бувших Українських Вояків в Америці. Учасник визвольних змагань, довголітній союзовець, голова Головної Контрольної Комісії, член керівних органів УККА, активний співорганізатор - учасник СКВУ, визначний к о о перативно-кредитовий діяч та багаторазовий учасник світових її конгресів, на яких все старався пропаґувати добре ім'я України. Журналіст, письменник. Недавно появилася на книжковому ринку „Батерія Смерти" з тематикою наших визвольних змагань з його активною участю, і багато - багато інших. Просто неможливим є, щоб у кількох хвилинах вичислити так многогранну і довголітню працю нашого Дорогого Гостя. Сподіваюся, однак, що із сказаного вистачить, щоб бодай у загальному пізнати і оцінити його працю. До нас він приїхав як офіційний представник Головної Екзекутиви УНС на річні загальні збори Торонтської Округи, хоч здається мав він у Торонті ще інші справи, зв'язані з кооперативно-кредитовими справами. Зрештою, зараз почуєте його відповіді на поставлені питання, які напевно допоможуть Вам, Шановні радіослухачі, ще більше і краще пізнати нашого Дорогого Гостя. Ще раз щиро вітаємо".

На Окружних Зборах відділів УНС д-р В. Ґалан, як довголітній голова Головної Контрольної Комісії, виголосив чудову змістом і формою доповідь, заторкнувши у ній цілий ряд актуальних союзових справ. Опісля відповідав на ряд поставлених йому питань. Окрім привіту головного радного від нашої громади і союзовців, з привітами виступили: від КУК д-р О. Бойко, д-р К. Ващук від УССів, д-р С. Росоха від Карпатських Січовиків, В. Верога від Братства І Дивізії УНА, М. Кошик — від Т-ва кол. вояків УПА, О. Максимів — від Укр. Стрілецької Громади, Є. Мастикаш — від УНСоюзу. Поза щирою подякою Гостя за так гарне і миле прийняття, відбулася перекуска, а опісля товариська — пам'яткова знімка.

По закінченні відвідин Торонта, д-р В. Ґалан виїхав ще до Монтреалю, а опісля до своєї Філядельфії.

Трохим Кічко видав нову антисемітську книжку

Ню Йорк. — Трохим Кічко, який у 1963 року оприлюднив у видавництві Української Академії Наук книжку під заг. „Юдаїзм без маски", видав тепер другу подібну книжку п. з. „Юдаїзм і сіонізм". Поява тому 6 років згаданої вище книжки спричинила була різкі протести збоку різних жидівських організацій у широкому світі та у зв'язку з шумом, що її вона створила, не тільки кілька західніх комуністичних партійната̀врували її, але й у самому Совєтському Союзі здискредитували її. ТАСС поширив був негативну рецензію. Появу теперішньої також виразно антисемітської книжки Трохима Кічка під фірмою Товариства „Знання" у Києві треба вважати за своєрідну „регабілітацію" Трохима Кічка партійними бонзами. Ця його нова книжка, написана українською мовою, має 94 сторінки і вона таврує юдаїзм та сіонізм, як „ідеологію", яка проповідує ненависть супроти народів іншого віровизнання, як мойсеєве, та „навіть їх винищення". „Юдаїзм — пишеться там — завжди служив інтересам експлоатуючих клясів. В наших часах найбільш реакційні постуляти були підтримувані сіоністами, жидівськими буржуазними націоналістами". Кічко закидає юдаїзмові- сіонізмові, що він став головною основою „мілітаристичного наполовину теократичного режиму" в Ізраїлі та агресивної політики Ізраїлю проти його арабських сусідів.

УКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АРХІВ-МУЗЕЙ В ДІТРОЙТІ

По десятилітній підготовці відкрито в Дітройті в 1958 році Архів-Музей. Підготовку вів Роман Дацко, він постійний керівник архіву, зі своєю дружиною іількома приятелями, любителями музейної справи. До них належав о. д-р шамбелян Степан Кнап, тогочасний парох церкви Непорочного Зачаття в Гемтремку. Рідкісні, цінні архівні і музейні речі переховували панство Дацки в своїй хаті. Коли тих речей не було вже де помістити, треба було винайняти відповідний будинок. Такий будинок знайдено при вул. Мек Довґалл, комірне за нього платив п. Дацко своєю працею.

Спочатку можна було примістити всі речі в кількох кімнатах. Але музей ріс. До музею приходили, майже щодня, від приватних осіб або організацій посилки архівних і музейних речей, для яких треба було мати місце. По кількох роках кімнати були набиті так, що для нових речей не було місця. Крім дарів архів вів і веде також виміну з іншими архівами і музеями не тільки в Америці, але також в інших частинах світу. Треба було шукати більшого приміщення ще й тому, що будинок дерев'яний, небезпечний у випадку вогню. В міжчасі архів оформлено правно в стейті і місті й одержано документи на право існування, опрацьовано внутрішній правильник. Останні Загальні Збори членів відбулися в 1966 році, на яких на двох річну каденцію вибрано Надзірну Раду-Кураторію в такомускладі: голова і завідуючий архівом п. Роман Дацко, члени д-р Ілля Андрусяк, д-р Юрій Бахур, дир. Іван Білоус, д-р Іван Дутко, мистець Михайло Дмитренко і інж. Ярослав Зубаль. До суду вибрані: проф. Василь Білинський, д-р Василь Витвицький і д-р Олександер Марітчак, а в управі Архіву-Музею є голова Роман Дацко, інж. Ярослав Кривий, проф. Теодор Калитовський, проф. Марія Андрусяк і дир. Теодор Штоюк. За заслуги для архіву почесним членством наділено М. Дмитренка, Д. Фодчука, К. Лесcюка і О. Марітчака.

Два роки тому купили ми поверховий, мурований будинок при вул. Черест. Будинок має гарний вигляд, фронт прикрашений. Довг за будинок сплачуємо комірним і пожертвами від громадянства. Дари для архіву-музею стало напливають і в короткім часі показалось, що місця замало і треба буде добудовувати, а на це є при будинкові гарна площа. Справа добудови стала тепер актуальна, бо ми одержали від двох жертводавців багато архівних і музейних матеріялів. Бл. п. д-р Софія Парфанович передала нам свій прекрасний природничий збірник і бібліотечний архів. Другим жертводавцем є д-р Юрій Бахур, емеритований професор університету. Дуже цікавою людиною є д-р Ю. Бахур. Уроджененць наших Карпат приїхав самітним, молодим хлопцем до Америки. Працював і вчився і дійшов до найвищого, що в його обставинах могло статися. Жив скромно, без родини і великі суми грошей видавав на купно книжок. Наука і книжка це була головна ціль його життя. Останніх кількадесять літ жив самітно, в скромнім будинку, якого кімнати були напхані книгами. Аж дивно, як міг Доктор жити в маленькій кімнатці серед багатьох тисяч книг. На склоні свого віку, захворівши поважно, передав українському народові спадщину своєї 54-річної праці. Книги д-ра Бахура є вже нині в нашому архіві, а перевезення їх забрало багато часу і праці. Передана бібліотека має характер науковий, вона на різних мовах світу, в ній багата україністика. Сьогодні українську науковці знайдуть у нашому архіві сотні і тисячі томів з різних ділянок науки. Є сотні словарів на 28-ми мовах, багато клясиків і книг релігійного змісту. Деякі книги передано українському архівові при Міннесотському університеті. Це був дарунок д-ра Бахура професорові д-рові А. Грановському. Сьогодні книгами д-ра Бахура ми заповнили всі вільні місця, а для їх упорядкування треба буде багато часу і відповідного місця. Управа Архіву-Музею виробляє пляни добудувати додатковий, модерний павільйон, на який наш добродій і меценат проф. д-р Юрій Бахур задеклярував десять тисяч долярів.

Наш музей відвідує багато людей також і не українського походження. Приходять до нього залюбки студенти української вищої школи.

Управа Архіву-Музею видає неперіодично свій бюлетень і незабаром появиться біографічний нарис про д-ра Бахура, а громадянство Дітройту буде вдячне йому за його книжкий дар для звеличення української науки.

Іван Білоус

Шевченківський концерт в Бруклині-Південь, Н. Й.

Старанням Вечірньої Парохіяльної Школи при парохії св. Миколая в Південному Бруклині і Відділу Юнацтва СУМА відбувся концерт в честь Т. Шевченка 16 березня 1969 р. в церковній залі церкви св. Миколая.

Концертову програму відкрив і привітав зібраних учасників та ансамбль Бандуристок СУМА з Ню Йорку, місцевий парох о. прелат Климентій Прийма. Бандуристки СУМА з Ню Йорку відспівали „Заповіт". Змістовну доповідь про творчість Т. Шевченка виголосив голова Осередку СУМА в Ню Йорку К. Василик. Учні вечірньої парохіяльної школи продеклямували: Л. Вижницька: „Що зробив для мене Тарас", Л Храпливої. спільну деклямацію „Портрет Т. Шевченка" Л. Храпливої, — учні С. Ґінда, М. Ваґович, Т. Товпаш, О. Ларсен; збірну деклямацію „Т. Шевченко" Л. Храпливої — учні А. Титла, Б. Філевич, Л. Прийма, М. Ґінда, П. Когулька, Х. Бігун, „Замовкло серце Кобзаря" — М. Гивель, „Мово Рідна" — М. Когулька, „Минули літа молодії" — Г. Ґінда, „Доля" — В. Плішак.

Інсценізацію поеми „Великий Льох" виконали учениці О. Петрик, Л. Бабухівська, О. Форманюк, і Д. Плішак. Велике враження зробив виступ двох найменших чотирилітніх хлопчиків, а саме Андрійка Бігуна, який гарно продеклямував „Сонце України" і Ромця Титли, який також милим голосочком відспівав пісеньку „Ой минула вже зима".

Публіка нагородила всіх виконавців заслуженими оплесками. Треба зазначити, що багато дітей говорять поправною українською мовою, в чому велика заслуга їхніх родичів.

Замітною точкою програми був виступ ансамблю Бандуристок СУМА під мистецьким керівництвом п. П. Данилова з Ню Йорку, який в мальовничих строях відспівав кілька пісень при супроводі бандур. Мило ствердити, що в оркестрі брали перший раз участь молоді сумівки, які з ентузіязмом і чуттям виконали свою програму. Не диво, що зворушена публіка бурею оплесків нагороджувала молодих бандуристок та їхнього талановитого дириґента Павла Данилова. Концерт закінчено національним гимном „Ще не вмерла Україна", який відспівали виконавці програми і всі присутні.

Виконання програми пройшло з повним успіхом. На закінчення парох о. прелат К. Прийма подякував виконавцям і учасникам за численну участь у концерті, зокрема відзначаючи працю ансамблю Бандуристок. Слід зазначити, що багато праці до успішньої організації концерту вложив голова Відділу Ю. СУМА Іван Ткачук.

Після мистецької частини продовжувалася неофіційна частина з солодощами та кавою в приємній родинній атмосфері. Прибранням сцени до концерту займались п-ні Т. Бабухівська, М. Прийма, К. Плішак, п-ве І. Ткачук і М. Філевич, а підготовкою гостини п-ні Т. Бабухівська, К. Плішак і А. Ткачук.

Е. Саноцька

Українська стрілецька громада в Торонті

В пополудневих годинах, 26 січня Відділ УСГ в Торонті відбув річні Збори. Приявних 40 членів. Збори переведено по воєцьки, ділово, на протязі 2 годин.

Відкрив Збори діючий голова Відділу В. Пукіш. Він обняв був провід Відділу по смерті голови К. Мигаля.

Проводив Зборами д-р С. Росоха, секретарював В. Гайдай.

Повстанням з місць і хвилинною мовчанкою вшановано членів УСГ, які в підзвітному часі відійшли у вічність: К. Мигаля, д-ра А. Базара, о. Ю. Цукорника, о. М. Цурковського, І. Боднарчука, Н. Цицака (помер в 1969 р.), колишню членку УСГ, пізніше провідну діячку ОУК паню М. Гультай і члена ГУ УСГ Б. Зеленого з Віндзору (помер у 1969 р.).

Основні звіти складали: голова В. Пукіш, секретар д-р А. Моспанюк, скарбник інж. Ю. Темник, голова Провірної Комісії І. Зварич. Звіти склали і працівники поміщних органів.

Старшина відбула 4 засідання. Відбуто 2 сходини. Було кілька доповідей і інформативних вечорів спільно з Філією УНО. Відділ співдіяв з Філією УНО і брав участь в її імпрезах. З ініціятиви Відділу влаштовано разом з іншими комбатантськими організаціями 50-річчя Листопадового Чину в 1918 році. Деякі члени Відділу брали активну участь в збірці Золотого Хреста на політичних в'язнів в московській імперії. Члени Відділу складали свої пожертви на Фундацію ім. Т. Шевченка. Більші пожертви склали: А. Заяць — 1050 дол., П. Бартошек — 1000 дол., І. Ващук — 300 дол., І. Зварич — 100 дол., і т.д. Заяць зложив на Українську Енциклопедію, що друкується у Франції, 2000 дол. Складали члени пожертви і на каплицю на оселі УНО „Сокіл" з Гакстон. Відділ нараховує 119 членів. 95% членів вплатило членську вкладку за 1968 рік. Досить важко йшла справа поповнення Відділу новими членами. Каса Відділу дістала в 1968 році 2205 дол., видала 1855 дол. і на біжучий рік мала в касі 754 дол. Провірна Комісія найшла діловодство Відділу в порядку. Хворих відвідували капелян Відділу о. С. Хабурський, М. Селешко і принагідно інші члени. Товариський Суд не мав що судити.

По звітах відбулась дискусія, в якій рівночасно висказувано і побажання на майбутнє. Брали участь: М. Коверко, І. Ващук, І. Зварич, П. Ярема, д-р А. Моспанюк, Д. Ростецький, В. Трачук, С. Теребуш, О. Максимів, Ю. Темник, В. Ситник і інші. Дискутанти підкреслювали потребу доповідей на сходинах, підбирання для доповідей цікавих тем, потребу оглядів світових подій, які мають відношення до звільнення України з московської неволі, введення виправдань за неприявність на сходинах чи імпрезах, взивали кожного прочитати спомини М. Шарика, що тепер друкуються в тижневику „Вільне Слово" в Торонті, говорено про методи приєднування нових членів до Відділу, відвідування хворих по шпиталях, влаштування Свята Вождів у травні 1969 і Листопадового Свята в 1969, піддержувати Філію УНО в культурно - освітній праці. Стверджено, що праця Відділу була успішна і при цьому найбільші заслуги мали покійний голова К. Мигаль, секретар д-р А. Моспанюк, інж. Ю. Темник. Було побажання до дириґента П. Шульги, щоб підготовив свій скрипковий ансамбль до виступу на Святі Вождів. Стверджено, що членами Відділу є тепер колишні вояки Першої Української Дивізії та бувші вояки підпільних формацій часів світової війни. В 1968 р. Відділові довелось виконати багато репрезентативних функцій на різних загальних імпрезах, що забирали членам Старшини багато часу.

Згадувано і минуле УСГ, коли із слабими силами, особливо в початках, довелось тут дійсно воювати з москвофілами - большевиками українського роду. Та довга борня дала свої позитивні висліди, бо тепер вони самі між собою воюють, одні стоять за Україною, а другі за Москвою.

Підкреслено і зразкову дисципліну у Відділі прикладом з життя інших канадійських організацій. От, наприклад, одна така організація нараховує 1500 членів, а на Збори з'являється з трудом 25 членів. З давніших підрахунків відомо, що в Канаді пересічно вплачують вкладки до своїх організацій тільки 10% членів, коли в УСГ є 95%.

Збори Відділу відвідав голова Філії УНО Торонто-місто мґр М. Ромах. Збори рясними оплесками привітали 2 нових членів Відділу друзів Цимбаліста і Костюка.

Повідомлено всіх, що в шпиталі лежить важко хворий перший голова Відділу В. Станґрет. Хворий також сотник Запутович.

На 1969 рік вибрано Старшину в такому складі: голова інж. Трачук, містоголова В. Пукіш, секретар д-р А. Моспанюк, скарбник інж. Ю. Темник, члени: І. Ващук, П. Шульга і М. Хархаліс. Провірну Комісію: І. Зварич, А. Заяць, І. Особа. Товариський Суд: д-р З. Книш, д-р С. Росоха, С. Теребуш. Хорунжих: С. Винар, М. Чучман, В. Гайдай, П. Ігнатко. Відвідувачів хворих: о. С. Хабурський, М. Селешко, П. Ярема. Кореспондент: М. Селешко.

Новий голова Відділу інж. В. Трачук подякував приявним за честь і довір'я. Апелював до всіх, щоб йому помагали в праці.

Бойовою піснею „Не пора, не пора!" закінчено Збори.

М. С.

Д-р Степан Горак надзвичайним професором Східньо-Іллинойського Університету

Східньо-Іллинойський Університет іменував д-ра Степана Горака надзвичайним професором європейської і східньо-європейської історії. За час чотирирічної праці в цьому університеті д-р Горак здобув собі загальну пошану серед студентів і колег-професорів своєю викладацькою та науковою діяльністю. Проф. Горак знаний також у ширших колах американських істориків. Він їздив на запрошення американських наукових установ з доповідями на різні конференції, а також опублікував ряд статтей і наукових праць в американських і німецьких журналах та видавництвах. Українському читачеві буде цікаво довідатися, що проф. Горак часто підбирає до своїх праць теми з української історії, щоб інформувати американський науковий світ про Україну. Для інформації подаємо кілька заголовків його праць, прочитаних на конференціях і надрукованих в останніх кількох роках: The Kiev Academy — A Bridge to Europe in the 17th Century; Michael Hrushevskyj: A Pillar of a Nation; Polish Commonwealth of the 16-17 Centuries in Ukrainian Historiography; Ukraine in der internationalen Politik, 1917-1939; Ukrainian Historiography, 1953-1963; Why Western Ukrainian Territories Were Annexed by Poland; Die Ukraine 1917-1920 und Deutschland: Bündnis und Enttäuschung. Остання праця находиться в стадії друку і появиться ще цього року.

Стаття д-ра Д. Донцова викликала суперечності

В останніх тижнях в таборі Організації Українських Націоналістів під проводом Ярослава Стецька прийшло до деяких суперечностей у зв'язку із статтею д-ра Дмитра Донцова з критичною оцінкою писань провідного діяча українського націоналістично - революційного руху 1950-их років О. Дякова Горнового. Ця стаття д-ра Дмитра Донцова під заголовком: „Новий наступ на націоналізм" була надрукована в націоналістичному тижневику „Гомін України" в Торонті з числі з 1-го лютого ц. р. Другий націоналістичний тижневик „Шлях Перемоги", що появляється в Мюнхені, в Німеччині, в числі з 27-го квітня ц. р. в статті О. Зеленецького п. з.: „Як дехто розуміє „допомогу" Україні" та в довгій полемічній статті д-ра Петра Мірчука п. з. „Хто і проти кого почав новий наступ", гостро критикує як д-ра Дмитра Донцова за його статтю, так і „Гомін України" за її публікацію. У черговому числі „Шляху Перемоги" з 4-го травня ц. р. надруковано коротке повідомлення редакції, в якому сказано, що „статті в „Шляху Перемоги" ч. 17 1969 п. н. „Як хто розуміє „допомогу" Україні" та „Хто і проти кого почав новий наступ" появилися без відома Проводу ОУН" і що „Редакція перепрошує д-ра Дм. Донцова за образливі випади проти нього, а теж д-ра Романа Малащука й усіх, хто почувався б ображеним чи діткненим дискусією навколо порушених справ". Рівночасно повідомлено, що на місце дотеперішнього головного редактора „Шляху Перемоги" (Мирослава Стиранки) призначено мґра Бориса Вітошинського. Змінено також особу дотеперішнього видавця Івана Холявку, призначивши на його місце Василя Данькова, та особу відповідального редактора Романа Дебринського, на місце якого прийшов Володимир Леник.

Літературний вечір Окружної Ради СУА в Нюарку

2-го лютого ц.р. в залі Українського Народного Дому в Ірвінгтоні зібралася численна публіка на літературний вечір, який улаштувала Окружна Рада СУА при співучасті Студентської Громади Нюарку - Ірвінгтону. Вечір відкрила голова Окружної Ради п-ні Ірена Левицька і передала провід у руки п-ні Т. Кардашинець.

У першій частині вечора виступили три письменниці: п-ні Алла Коссовська, Міра Гармаш та Уляна Любович. Дві перші авторки читали свої вірші, глибокі думками і надхненням. Публіка, серед якої були теж наші відомі письменниці п-ні Д. Ярославська і Діма, приймала тепло кожний читаний твір. П-ні У. Любович читала свої оповідання із побуту в Казахстані. Це особисті переживання авторки, зворушливі до сліз, тяжкі, як скиба цілини, яку вона орала, коли доля кинула її поза межі людського горя, у комунізм.

Другу частину вечора виповнила наша ідейна студентська молодь, яка виконала п'єсу Діми „Книжко, моя книжко". П'єса нагороджена на конкурсі літературних творів СУА. Молоді виконавці вложили стільки старань у виконання своїх роль, що приємно було їх слухати і подивляти. Це та молодь, яка ходить добрими дорогами. Добра молодь.

Публіка нагородила молодих виконавців п'єси і її авторку довгими оплесками. Раділо серце, коли на залі бачилося молодь, яка живо реагувала на кожний читаний твір, даючи доказ, що його розуміла і оцінювала.

Ціла імпреза була цілковито присвячена творчості жінок. На другому кінці залі на великому столі були розложені книжки жіночого пера, а при них голова гуртка книголюбів про Окружній Раді п-ні Олена Бемко. Продано тоді книжок на $148.00 і зібрано коло 40 передплат на книжку У. Любович „Розкажу Вам про Казахстан", яка має внедовзі появитися. На це явище не треба коментарів. Довго сиділи гості при гарно накритих столах, про що подбала ніколи незмучена п-ні В. Бакун і своїми помічницями і при каві і солодкім ділилися враженнями вечора. Окружній Раді, а особливо її голові і обом референткам І. Кіндрачук і М. Герус належиться признання за такий вдалий і корисний вечір. П-ні голова Ірена Левицька не жалує часу для громадської праці, яка оплачується стократно, бо найкращим доказом цього є новостворені відділи СУА і щораз більше організованих жінок в нашій окрузі. Тепер Окружна Рада приготовляється до нових виборів і постає питання, чи знайдеться хтось, хто хотів би так жертвенно посвятитися цій праці, як п-ні Ірена Левицька та її референтки, і заняти їхні пости.

Оксана Тарнавська,

На пленумі письменників України вимагали посилення партійности в критиці й літературі

Київ. — „Літературна Україна" з 18 лютого надрувала докладний звіт з перебігу 3-го Пленуму Спілки Письменників УССР, визначивши як одно з найголовніших завдань — чисто самооборонне як на агресивний „комунізм", наступне: „Давати нищівний бій апологетам капіталістичного суспільства і їх прислужникам — українським буржуазним націоналістам. Письменники, критики й літературознавці перебувають у перших лавах ідеологічних бійців партії, народу і вбачають у цьому своє високе покликання". На пленумі виступали з подібними закликами Новиченко, О. Гончар, Р. Братунь та інші. В. Коротич домагався нових дискусій про літературу, бо вони „чомусь зникли", Г. Сивокінь домагався ліквідувати „багато проявів архаїчности в нашій літературі", Н. Рибак твердив слідом за Леніном „Геть літераторів позапартійних!" Один із промовців, літературознавець-партієць Борис Буряк, співредактор підготовлюваного 50-томового видання про „українську народну творчість" у її комуністичній редакції, визнав, що так зв. літературна Ленініана це в багатьох випадках „посередність" та „сірість". Промовець звернув увагу, що молодь дедалі, то менше цікавиться літературою, яку їй пропонують, і звертав вину на „технізацію" життя та на те, що в школах різко зменшили кількість годин вивчення літератури. Щодо критики, яку на пленумі найбільше критиковано, то Б. Буряк сказав: „Неважко помітити, наприклад, те, що в критиці останнього часу почали зникати цілі теми, певна термінологія, поняття. Соромливо уникають, наприклад, таких понять, як соціологічний аналіз, ідейність, партійність, соціалістичний реалізм. Таким чином, критика позбавляється тих специфічних рис, які завжди робили її активною, наступальною, — поєднання соціологічного й естетичного аналізу. До речі, і в літературі нашій явно послабився інтерес до соціяльних проблем. Ніби ідейність і прекрасне взаємовиключають одно одне." З газетних повідомлень помітна втома літераторів і їх нехіть до дальшого пропаґування мітологічних гасел „комунізму", небажання знову скочуватись до вульгарного соціологізму, що домінував за сталінщини і якого тепер знову домагається КПСС.

СПОВНИВ БАЖАННЯ РОДУ, ПАМ'ЯТЬ ПРО НЬОГО БУДЕ ЖИТИ

(Посмертна згадка про сл. п. Віктора Сигалова)

Багато людей живуть, щоб жити, а деякі живуть, щоб сповнити бажання свого роду й народу. Одним із них був сл. п. Віктор Сигалів.

Віктор Сигалів народився 20 вересня 1904 р. в місті Ромни, на Полтавщині в козацькій родині. Його батько був полковником Першого Урукського Полку козачого війська. Бажанням батька було, щоб його син Віктор продовжував традицію славного війська козачого. Він дбав про його виховання і освіту в козацькому дусі.

Мати сл. п. Віктора Сигалова була дворянка з дому Адасовська і була споріднена зі славною українською артисткою Марією Заньковецькою, якої правдиве прізвище також було Марія Адасовська, а псевдонім Заньковецька вона взяла собі від хутора в Заньках.

Сл. п. Віктор Сигалів

В. Сигалів після початкової школи скінчив військову кадетську школу. Його батькові не довелося бачити сина військовим старшиною. Він під час Великої Української Революції боровся проти большевиків на Кавказі і там загинув.

Віктор Сигалів виявляв зацікавлення до музики й співу та до театрального мистецтва. Ці його вроджені здібності скріплювало родинне середовище. Як приїздила тітка Марія Заньковецька, то в хаті тільки й мови було, що про мистецтво. Вечорами лунали співи і гра на піяно, а між голосами, що співали, було чути дзвінкий альтовий голос малого Віктора.

Під час революції, Віктор і його молодша сестра Лідія, пізн. дружина проф. Степана Глушка, були на вихованні у бабці в Кам'янці Подільському, бо мати померла, а два старші брати Леонід і Євген, як офіцери згинули в першій світовій війні.

1919 році, маючи 15 років, юнак Віктор Сигалів включився як доброволець у визвольну боротьбу українського народу. Перебувши всі воєнні вдачі і невдачі та радощі і горе, він зі своїм шваґром проф. Ст. Глушком, старшиною Українських Січових Стрільців в 1920-их роках опинився в Західній Україні. Був ченом славного Українського Чоловічого Хору під диригентурою Дмитра Котка. Закінчивши кооперативний курс, працював у кооперації, брав активну участь у громадському і мистецькому житті.

В 1939 році, як окупаційні совєтські війська були зайняли Західню Україну, Віктор Сигалів переїхав до Станиславова і зголосився до театру ім. Івана Франка. В театрі він виявив свій талант повністю. Йому призначувано важкі і відповідальні ролі, з яких він, як свідчать про це дописи в тодішній місцевій пресі, вив'язувався знаменито.

Будучи в театрі, він одружився з Іриною Рубель. Життя молодого подружжя в совєтській дійсності було тривожне.

Під німецького окупацією також життя не було солодке.

Віктор Сигалів, як з крови й кости вояк служив в Українській Дивізії.

Опинившись у Німеччині, він з відомим артистом української сцени Грінвалдом і його дружиною п. Марією зорганізував театральний і співочий ансамбль, і театрально - мистецьку школу.

Віктор Сигалів був також одним із ініціяторів створення організації українських комбатантів і був секретарем Місцевої Станиці Українських Комбатантів у Ляндсгуті в Баварії.

Приїхавши в 1950-их роках до Америки, він відразу включився в українське національне життя. Був одним із ініціяторів хору „Трембіта" в Нюарку, а пізніше довголітнім його головою. Він був одним із організаторів „Самопомочі", Станиці Б-ва Дивізійників.

Від ранньої молодости защіплена військова точність і обов'язковість проявлялася у Віктора Сигалова у громадській праці. Не вмів нарікати і постогнувати. В тяжких обставинах життя пробився сам, а як заходила потреба помагати другим — помагав дуже радо навіть зі стратою свого здоров'я і грошей.

Як батько, він дуже дбав зі своєю Дружиною Іриною про культурне і моральне виховання донечки Божени, яка, скінчила Музичний Інститут та вищу школу, і, тепер працює, як фахова сила у міському уряді в Нюарку. Вона бере участь в українському громадському житті.

Він був твердого характеру. Дане комусь слово — додержував на сто процентів. А як у чомусь помилявся, — все мав відвагу признатися до помилки.

Цими головними прикметами він з'єднував собі багато приятелів, які його любили і поважали. А як він 26 жовтня 1968 р. помер, то вони прийшли на його похорон і своєю численною участю попрощали його в дорогу до вічного життя.

Похорон сл. п. Віктора Сигалова провадив о. д-р М. Гринчишин, парох Української Католицької Церкви в Нюарку. Він відправив Панахиди в похоронному заведенні Литвина, а в день самого похорону Заупокійну Службу Божу. Під час Панахид співав чоловічий хор під диригуванням М. Добоша і Хор Дивізійників під диригентурою О. Головацького, а під час Служби Божої і на цвинтарі в Бавнд Бруку співав хор під дириг. М. Добоша.

Під час Панахиди прощальні промови сказали — П. Буняк, В. Король і дир. В. Воробець, на цвинтарі говорив генерал П. Шандрук, а під час тризни проф. М. Цяпка і проф. С. Глушко.

„Останній вояцький салют" сурмача О. Головацького зворушив усіх до сліз. Жалібні тони ніби гойдалися на осінній жовтневій позолоті і забирали з собою сум і біль учасників похорону та й легіли у [illegible] небесні простори.

З тяжким болем у серцях і душах [illegible] — дружина Ірина і дочка Божена, сестра Лідія і її чоловік проф Степан Глушко, як на цвинтарі виросла могила над їх найдорожчим. З тяжким болем відходили вони й учасники похорону.

Покійний сповнив бажання роду, пам'ять про нього в його роді буде жити так довго, як довго буде жити цей рід!

В. Настич

КРАЙОВА РАДА ЦЕРКОВ І КАТОЛИЦЬКА Конференція ЗСА звернулися до Конгресу з просьбою скасувати їхній привілей не платити податків і від тих прибутків, які походять з імпрез та підприємств, що не мають відношення до релігійних функцій. Заяви цих обидвох релігійних організацій будуть передані Палатній Комісії Способів і Засобів, яка вирішує податков справи. Наприклад, одна Церква має відпочинкову вакаційну оселю і не платить податку від прибутків із неї, бо цю оселю уважається, як церковну власність, що є звільнена від оподаткування. Самі Церкви зробили повищу пропозицію Конгресові, щоб він не схвалив гострішого закону в справі податків від церковного майна, що пошкодило б добродійній діяльності Церков.

Відбувся Окружний З'їзд СУА Філядельфійської Округи

23-го лютого в домі СУА відбувся 31-ий З'їзд Окружної Ради, в якому взяли участь 55 делеґаток з Філядельфії, Честеру, Трентону, Вільмінґтону і Бетлегему. З'їзд провадила президія у складі: голова Централі СУА п-ні С. Пушкар, редакторка Л. Бурачинська, секретарка Централі О. Грабовенська, секретарювали п-ні О. Ковальчук і Б. Михайлів.

Звітували голови відділів: п-ні М. Івахів, О. Тритяк, Я. Кобрин, С. Гарасимович, Н. Лопатинська, А. Банах, Ф. Нюмен, М. Пащук, О. Ковальчук, Г. Царинник, М. Бабяк, О. Гарванко, С. Колодій, Т. Мельничук, Б. Михайлів та І. Юрчак. Звіти охоплювали різноманітну діяльність і фінансовий стан у відділах.

Деякі з них зробили великий поступ, вони заснували гуртки книголюбів, гуртки народних танків, хори, провадять школи українознавства, листуються і посилають подарунки воякам у В'єтнамі, організують доповіді на виховні теми, на які запрошують найкращих фахівців, допомагають потребуючим, а також виконують багато іншого.

Праця наймолодших союзянок заслуговує на увагу, вона різноманітна і цікава. Зі звіту голови п-і Л. Дяченко довідуємось, що Управа Окр. Ради також проробила велику працю і започаткувала дещо нового, про що звітує резолюційна Комісія. П-ні Є. Новаківська звітувала про стан каси і прочитала доповідь на тему:

Після звітів відбулась жвава дискусія, в якій зяли численні присутні, зокрема багато говорено про те, як поповнити касу Окр. Ради. За Контрольну Комісію звітувала п-ні М. Євсевська, яка заявила, що книжки є в повному порядку. За Звітову Комісію доповідала п-ні Татарів (з Честеру), яка також ствердила, що протоколи записані точно і відповідають звітові.

Почесна членка СУА п-і М. Чайківська запропонувала винести подяку уступаючій Управі, особливо голові п-і Л. Дяченко за велику працю, що збори підтримали й одноголосно ухвалили.

За Комісію Ухвал доповідала М. Ганіна. Ця комісія ствердила, що Управа Окр. Ради відзначилась слідуючими успіхами:

1. Підтримувала постійний живий зв'язок з відділами, філядельфійськими, а також позамісцевими, наслідком чого є поступ у різних ділянках праці відділів і у виконанні заряджень Централі.

2. Організувала Маніфестацію Солідарности з переслідуваними, але нескореними інтелектуалами в Україні.

3. Започаткувала корисні для громади імпрези під назвою: „Зустріч молодих професіоналісток з громадянством".

4. Започаткувала Бюлетень Окр. Ради.

Комісія Ухвал уважає, що треба звернути більше уваги на організаційну ділянку, приєднувати більше нових членів, зокрема молоді. Подбати про те, щоб у відділах працювали усі референтури, передбачені обіжником Централі. Виявляти більше довір'я до референток Окр. Ради, дати їм більше ініціятиви у плянуванні і виконуванні праці, а також кожній звітувати за свою працю.

Річний звіт голови і референток не відчитувати на з'їзді, а друкувати і роздавати на руки делеґаток і в такий спосіб заощадити багато часу на важливі дискусії, пропозиції й доповіді під час з'їзду.

Запровадити в життя пропозицію п-і О. Грабовенської, яка поповнить касу. Складати кошторис і дотримуватися його. Відзначити 30-ліття Окр. Ради. Усі вищезгадані зауваження і побажання Резолюційної комісії загальні збори підтримали і прийняли.

П-і Н. Даниленко від Номінаційної Комісії запропонувала список кандидатів до нової Управи. Після голосування до нової Управи обрані:

Н. Лопатинська, голова; М. Євсевська, заступниця голови і організаційна р-ка; Т. Мельничук і С. Вовчак, заступниці голови; А. Зуб і п-і Матла, секретарки; Є. Новаківська, касирка; А. Забродська, О. Шиприкевич, культурно-осв. р-ки; Л. Дяченко, М. Ганіна, пресові р-ки; Н. Даниленко і Т. Оніл, р-ки молоді; А. Вогачевська, М. Одежинська, виховні р-ки; Х. Чорпіта, М. Чижович і Савчак, р-ки зв'язків; Л. Федак і Н. Карпінич, р-ки суспільної опіки; А. Процик, О. Слюзар і Н. Дева, господарські р-ки; О. Грабовська, М. Бабяк, М. Пащук, Контрольна Комісія.

Новообраній Управі бажамо успіхів у праці.

Марія Ганіна,
прес. реф.

Широкий відгомін виступів І. Коляски у Вінніпеґу

Згідно з офіційними даними вінніпезьких телевізійних та радієвих станцій, лиш при помочі цих середників, приблизно 500 тисяч осіб чули та бачили викриття та гостре засудження Іваном Коляскою плянової русифікації у всіх ділянках життя України.

Запрошений до Вінніпеґу Т-вом Українських Студентів „Альфа Омега" при Манітобському університеті під кінець лютого ц.р., І. Коляска, автор книжки англійською мовою „Освіта в Радянській Україні" — студії про русифікацію українського шкільництва та дискримінацію українців в Україні — мав 3 виступи на телевізії (To-Day's World CJAY-TV, The Big News CJAY-TV, Open Season CBC-TV) і два виступи в радіо (John Harvard Show, CJOB Radio, Evening Highlights of the John Harvard Show).

В додатку до цього півмільйона слухачів І. Коляска виступав з викладами, на які прибуло разом коло 500 зацікавлених. Були репортажі про його виступи в англомовній пресі — Winnipeg Free Press, Winnipeg Tribune і The Manitoban (студентська газета Манітобського університету), як також багато місця присвячено в українській пресі: „Поступ" (в англійській та українській секціях) та в „Українському Голосі".

Під час своїх виступів І. Коляска був представлений такими визначними особами, як: проф. Д. Дейкок з департаменту політичних наук на Манітобському університеті, проф. Р. С. Беллан з департаменту економії Манітобського університету, А. Лондон, голова академічних справ при Вінніпезькому університеті та адвокат Василь Свистун від Українських Професіоналістів та Підприємців. Інтерв'ю, яке І. Коляска відбув на CBC-TV, було переведене Бад Шерманом, бувшим послом федерального парляменту.

Заходами Комітету виступів І. Коляски при студентському товаристві „Альфа Омега" справа русифікації України Москвою мала розголос, якого досі не було в західній Канаді.

З. Г.

Короткі вісті

В ІНДІЇ ПОМЕР президент Закір Гуссаін на 72 році життя, на удар серця. Це був третій з черги індійський президент від 1950 року і перший мусульманин на тому становищі. Індія здебільша буддистська.

З ЧЕХО - СЛОВАЧЧИНИ ВИДАЛИЛИ в останніх днях 11 осіб: трьох американців, трьох англійських журналістів, трьох голляндських журналістів і двох західньонімецьких студентів.

З ЖИТТЯ ОСЕРЕДКУ СУМА В ПАРМІ, ОГАЙО

Виконавці сценічної картини Володимира Радзикевича п. н. „Різдво в лісі". У центрі дружина сл. п. проф. Радзикевича — пані Марія Радзикевич. амуніцію.

Цьогорічний сезон проходить тут під знаком посиленої діяльности управи Осередку та юнацьких роїв

Традиційна сумівська ялинка, що її влаштував Осередок 18 січня 1969 р. в просторій залі нової Школи св. Йосафата, у присутності понад 650 гостей, пройшла з успіхом. Атракцією вечора була вистава різдвяної п'єси у трьох відсловах пера проф. Володимира Радзикевича п. н. „Різдво в лісі". Рої старшого й молодшого юнацтва добре пописались у гуртових сценах, співах і хороводах, що їх підготовила виховниця Оля Джуман. Вона скомпонувала теж дитячі хори до цієї цікавої сценічної картини. Глядачі сердечно вітали присутню на вечорі дружину автора п'єси — пані Марію Радзикевич, яка згодом стала до спільної світлини з юними виконавцями. Окремого святочного настрою додала цій дбайливо підготованій імпрезі велика, рясно освітлена, приміщена в центрі залі ялинка, 20 стіп заввишки, довкруги якої згодом весело забавлялась численно зібрана молодь. Управа запрезентувала присутнім публікацію, що появилась друком під назвою „Осередок СУМА ім. Тараса Шевченка в дії". У цьому збірнику, що його видано з нагоди посвячення юнацького прапора в опрацюванні Софії Бурої, на 64-ох сторінках друку зібрана історія цього осередку, враз із 35-ти світлинами з його життя й дії. Друкарську роботу виконала друкарня видавництва „Гомін України" в Торонті.

Загальні збори Осередку відбулись 16-го лютого, у присутності біля сотні дійсних членів, дружинників, членів Кружка Матерів, Батьківського Комітету й гостей. Присутні вислухали звітів референтів уступаючої управи та її голови — Василя Кліщука. Нову управу очолив Теодозій Тарчанин, Відділ Юнацтва Теодор Джуман, Контрольну Комісію Ілля Вільшанецький, Товариський Суд д-р Олександер Клос. Допоміжні організації очолили Петро Даниленич (Батьківський Комітет), та пані Оля Мельник (Кружок Матерів Юнацтва).

Радіопередачі „Хвилина Сумівця", що їх надавано із „Станції Народів" у Клівленді в днях 2 лютого й 2 березня, присвячено Героям Крут, пам'яті генерала Тараса Чупринки - Шухевича як теж шевченківській тематиці. У цих сумівських радіомовленнях виступили вперше старші юнаки Ярослав Кмйотек і Богдан Дмитрик, та старша юначка Оксана Шукач.

Свято на честь ген. Тараса Чупринки - Шухевича, у середу 5 березня розпочалось Панахидою за спокій душі сл. п. Головного Командира УПА, а в ньому взяло організовану участь сумівське й пластове юнацтво з прапорами. Перед символічною могилою з березовим хрестом держали почесну сторожу вояки УПА, члени СУМА й Пласту. Після Поминальних Богослужень у шкільній залі св. Йосафата відбулись святкові сходини, що ними проводив ст. юн. Ярослав Кмйотек. Слово про генерала Чупринку виголосив ст. юн. Мирон Стахур, наймолодші юначки доповнили програму співами й декламаціями. Поему І. Шанковського „Командирові" із зрозумінням рецитував ст. юн. Роман Клос.

Святочні сходини для вшанування Шевченківських Роковин проведено 15 березня. Реферат виголосив ст. юн. Василь Гаваль, в якому порівнав постаті борців за свободу Шевченка й Лінкольна та з'ясував, у чому їхня схожість і відмінність. Шевченкові вірші рецитували юнаки Роман Зорій та Катруся Вільшанська. Програму закінчив співом рій мол. юначок під проводом впорядниці Марусі Коник.

У березні відновлено працю балетної групи під проводом балетмайстра Леоніда Дмитревича. Зактивізувались команда відбиванкових дружин юнаків і юначок, футбольна дружина юньорів та легкоатлетичні гуртки, які відбувають тренінґи під проводом референта спорту, дружинника Івана Столяра. Активно працюють декляматорські гуртки й намічено теж працю аматорського гуртка під проводом режисера Омеляна Урбанського.

Концерт Володимира Луціва, що йому патронували Осередки СУМА Парми й Клівленду, відбувся в залі Шеф Джуніор Гай Скул 30 березня. Незважаючи на перевантаження імпрезами, на концерт прийшло коло трьох сотень любетелів української пісні. Арії з опер, історичні думи в супроводі бандури й пісні з чужинецького репертуару у виконанні цього тенора - бандуриста зазвучали по новому. Публіка захоплено вітала кожен виступ співака, змушуючи його до над датків. Фортепіяновий супровід вела дружинниця Оля Джуман, студентка „Клівленд Інститют оф Мюзік". Про побут Володимира Луціва у Клівленду звітував місцевий щоденник „Клівленд Прес", поміщуючи при тому світлину нашого співак.

(Т - ий)

Гідний приклад до наслідування

Богдан Мазепа

Молодий і активний голова Мистецького Клюбу в Едмонтоні, поет Богдан Мазепа, автор кількох праць виданих п. з. „Зоряна Даль", громадський діяч і кореспондент СБС, вступаючи в члени УНС, зробив своїм спадкоємцем на суму 2,000 долярів Фундацію ім. Т. Шевченка у Вінніпезі. Як відомо Фундація ім. Шевченка існує при КУК та проводить кампанію за зібрання одного мільйона долярів як „залізного фонду", відсотки приходів якого буде призначуватись на ріст і скріплення української культури в Канаді. Дай Боже, щоб цей гарний і гідний до наслідування приклад знайшов численних інших послідовників.

В. Дідюк

КУРСИ УКРАЇНОЗНАВСТВА НА ПІВДНІ ФРАНЦІЇ

Париж. — Вперше Курси Українознавства, влаштовувані щороку Управою Об'єднання Української Молоді у Франції, ОМУФ, відбудуться цього року на півдні Франції, поблизу Алес, за 90 кілометрів від Середземного моря. На Курси запрошується українську молодь також із Англії та сусідніх країн. Курси триватимуть від 3-го до 24-го серпня, для молоді від 12 років і вище.

Національний Бібліотечний Тиждень і ми

В днях 20-26 квітня Америка відзначає Національний Бібліотечний Тиждень, якого завдання пригадати американцям значення книжки та бібліотек.

В зв'язку з тим Головна Управа Товариства Українських Бібліотекарів Америки закликає все українське громадянство:

а) Розбудовувати домашні бібліотеки, поповнюючи їх новими українськими книжками — зокрема дитячі бібліотеки, щоб прищепити дітям змалку любов до українського друкованого слова і привернути українському друкованому слову те почесне місце, яке воно мало в українській хаті, поки його виперла телевізія.

б) Розбудовувати, побільшувати та повністю використовувати бібліотеки при українських школах, молодечих організаціях та інших наших установах.

в) Дбати про розбудову українських відділів при публічних бібліотеках. Це можна найкраще зробити, масово вписуючися до публічних бібліотек, позичаючи українські книжки та домагаючися від управ бібліотек закупу нових українських книжок.

г) В Рідному Краю окупант нищить пам'ятки українського друкованого слова. Тому нашим завданням є їх зберегти. Тому закликаємо рятувати ті українські книжки, пресу та архівні матеріяли, які наражені на знищення по горищах, пивницях чи ґаражах, зокрема тоді, коли попадуть в руки людей, які не мають жадного зрозуміння для українського друкованого слова. Врятовані матеріяли зокликаємо передавати до українських бібліотек чи архівів, а коли це з тих чи інших причин неможливе, то до Українського Відділу Архіву Еміґрації в Міннеаполісі, Мінн.. Адреса: University of Minnesota, Center for Immigration Studies, 324 Walter Library, Minneapolis,Minn. 55455.

ґ) Допомогти розбудувати Український Бібліографічно-Довідковий Центр в Ню Йорку, надсилаючи до нього та бібліографічні матеріяли — зголошуючися до співпраці та складаючи пожертви на його потреби — оплата персоналу, закуп бібліографій та інших довідників, бюрові видатки та устаткування, щоб він міг дати всякому, що займається українською проблематикою, потрібні бібліографічні та довідкові матеріяли. Адреса: Ukrainian Bibliographical and Reference Center, c/o Ukrainian Institute of America, 2 East 79th Street, New York, N.Y. 10021.

Українців - бібліотекарів закликаємо:

а) Вступати в члени Товариства Українських Бібліотекарів Америки та включитися в його працю та працю Українського Бібліографічно - Довідкового Центру.

б) Приєднувати нових українців для бібліотекарської професії.

б) Працювати над бібліографіями та індексами україніки.

г) Допомагати в українських бібліотеках та архівах.

ґ) Розбудовувати українські відділи в американських бібліотеках.

д) Співпрацювати в американських бібліографічних та довідкових видавництвах.

е) Рецензувати україніку в чужих мовах, зокрема україніку в американських довідниках та шкільних підручниках.

Українців - викладачів високих шкіл закликаємо давати студентам праці з українською тематикою, а українців - студентів домагатися таких тем та домагатися від управ бібліотек замовляти книжки, потрібні для тих праць.

За Головну Управу
Товариства Українських
Бібліотекарів Америки
Д-р Роман Верес
голова
Мгр Еміль Басюк
секретар
Association of Ukrainian Librarians of America, 2453 W. Chicago Ave., Chicago, Il.. 60622.

Встановлять пам'ятник „на ознаменування воззєднання українського народу"

Київ. — Не так зв. уряд Української ССР, а Держбуд УССР, Міністерство культури і управа міста Києва проголосили конкурс на найкращий пам'ятник „на ознаменування возз'єднання українського народу в єдиній Українській Совєтській Державі". Пам'ятник буде встановлений у Києві, на Проспекті „40-річчя совєтської влади", поблизу „Виставки передового досвіду в народному господарстві". Будуть видані три нагороди, в сумі від 2 500 рублів до 500 рб. У проголошенні конкурсу сказано: „Перед учасниками конкурсу ставиться завдання засобами монументального мистецтва відобразити велич видатної історичної події — возз'єднання Західної України, Північної Буковини і Закарпатської України в єдиній Українській Совєтській державі, що є органічним наслідком перемоги соціялізму і торжества ленінської національної політики"... Причини такого несподіваного, без якоїсь ювілейної дати, проголошення конкурсу не вияснені. Можливо, ЦК КПСС, передбачаючи назріваючі події, бажає зовнішньо „зацементувати" Україну в складі СССР та показати світові, нібито українці мають соборно-возз'єдну „державу", щоб заперечувати насправді колоніяльний стан України. Вартий уваги факт, що в переліку згадано про Зах. Україну, себто Галичину й Волинь, Буковину і Закарпаття, — окупованих совєтською Росією в часі другої світової війни і формально приєднаних до СССР, навіть не до УССР. Комуністична преса в Києві чи Москві не згадує про українські області — Холмщину в Польщі і Пряшівщину в Словаччині, які Москва віддала іншим окупантам.

В Україні засихають річки

Київ. — Міліє річка Самара, притока Дніпра. Впродовж десятків кілометрів на Кіровоградщині її береги „це тільки трухлі пеньки та кущики", залишки від колишніх насаджень та буйної зелені. На Дніпропетровщині висихає „ледве жива річка Кільчень". Водоймища, без свіжого притоку води і без насаджень на берегах, швидко замулюються, пересихають, покриваються жабуринням. Де клекотіли джерела поблизу с. Горошок — там тепер все сухе, ціла долина „як миска", без жадної рослини. Такі „описи природи України", де колгоспи розорали межі й вирубують дерева на опал та будівельні потреби, а ґрунт без перепочинку руйнується більше й більше, подав журнал „Україна" ч. 3/1969. Журнал стверджує, що в „УССР" взагалі ніхто не відповідає за залісення балок та ярів, які наступають, розмивані весняними водами, більше й більше на орні поля: „За таке велике діло, як залісення ярів та балок, ніхто не відповідає. Хіба що районний агромеліоратор напише замітку в газету і злегка покритикує якогось господарника, а щоб розчищати джерела!.. Кому це потрібно? Річку стали рятувати загатами, робити ставки. Дуже добре. Але чи допоможуть греблі, коли їм нема чого стримувати? Колгосп відрапортує про споруджені загати, голову похвалять десь на якійсь нараді, а річка сохне, яри та балки, наче спрути, простягають свої щупальця до орного лану, щорічно відривають чималі клапті родючої землі". За останні роки в київських виданнях багато разів були матеріяли, які свідчать про нищення урожайної української землі, були й заклики рятувати її, але окупаційний режим не дає фондів на поправу великої і вже дуже запущеної справи.

Владика Кир Амвросій прийняв на авдієнції представників Крайової Виконавчої Виховної Ради і Шкільної Ради УККА

Філядельфія, Па. — Як уже коротко поінформовано, ВПреосв. Митрополит Кир Амвросій Сенишин, ЧСВВ, прийняв на авдієнції в середу, 30 квітня 1969 р., в год. 5:30 по полудні в конференційній залі Митрополичої Палати при Н. Френклин вул. делеґацію представників Крайової Виховної Ради і Шкільної Ради УККА. Під час авдієнції були порушені засадничі справи українського шкільництва й виховання, національного і релігійного, українського молодого покоління. До прохань і пропозицій делеґації Митрополит для українців католиків у ЗСА поставився із зрозумінням та прихильно, що створює базу для дальшої конструктивної виховної дії для української спільноти в ЗСА. У вступному слові ВПреосв. Кир Амвросій Сенишин порушив низку проблем, між іншим, питання відношення старшої і нової іміґрації, справу розбудови українського культурного осередку коло Собору при Френклин вул., а в дальшій розмові ділянку праці українського парафіяльного шкільництва, молодих українських подруж, важливу ролю матері у вихованні поколінь, потребу дошкільного виховання.

Д-р Едвард Жарський, голова Крайової Виховної Ради і Шкільної Ради УККА, який очолював делеґацію, представив її членів: проф. Юрія Спільниченка, секретаря Шкільної Ради УККА, та членів ред. Ірину Пеленську Пасіку, проф. д-ра Василя Стецюка, д-ра Петра Ісаїва і мґра Івана Базарка, представника Екзекутиви УККА у Виховній Крайовій Раді. Відтак д-р Е. Жарський з'ясував стан шкільництва українознавства в ЗСА та проблеми, які турбують сучасні українські виховні і шкільні чинники, такі як стан української молоді, легковажне ставлення до української мови, потребу масового заособлення української молоді відповідними підручниками й лектурою, труднощі праці в англомовних клясах та інше й просив Владику та наші церковні чинники про допомогу в розв'язці трудних проблем. Для їхньої розв'язки було б побажане представництво парафіяльних шкільних чинників у Крайовій Виховній Раді, яка має координаційне завдання. Д-р Е. Жарський підкреслив, що бажанням делеґації є прохати про співдію у важкій для українського народу добі.

Владика Митрополит виявив глибоке зрозуміння для цих проблем і дав засадничу згоду на порозуміння і евентуальне договорення в окремих заходах. Привітна атмосфера дискусії, в якій брали участь усі присутні, дала делеґації не лиш можливість вислову, але й надію на конструктивну розв'язку виховних труднощів сучасного покоління.

Ню Йорк, Н. Й.

ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ Т-ВА ПРИХИЛЬНИКІВ КАТЕДРИ УКРАЇНОЗНАВСТВА

Збори відбулися 23-го лютого в Народнім Домі в Ню Йорку. На збори прибув із Гарварду проф. Омелян Пріцак. В одногодинній доповіді висвітлив він, яке велике поле для ширення правди про Україну осягнули ми з поміччю катедри української історії в найстаршому і найславнішому університеті Америки. Професор поінформував, що в 1968-ім р. було в Гарварді 19 українських слухачів, а 35 чужинців хотіли слухати курс історії України. Це буде можливо аж у цьому році, бо один наш науковець викладатиме також по-англійськи. Доповідач подав до відома, що побіч наукової діяльности зможуть наші вчені видати багато цінних творів з нашої історії, мови і літератури під фірмою Гарвардського університету зовсім безплатно, бо численні видавці мають собі за честь і привілей видавати публікації Гарвардського університету, які то публікації заповнять опісля бібліотеки цілого світу.

Професор думає, що ми зробили добрий початок і що наша громадськість повинна тепер зміцнити свої старання, щоб завершити почате діло, себто уфундувати три катедри — української історії, літератури і мови та Дослідчий Інститут. Це є конечне, щоб ми мали тут, у Америці, змогу поширювати з найстаршої, високо авторитетної твердині науки, правду про Україну та наш нарід — зокрема тепер, коли червона Москва нищить підпалами бібліотеки та монастирі, в яких зберігалися давні, високовартісні пам'ятки нашої культури.

Доповідач розвіяв також сумніви наших скептиків, зазначивши, що нашій катедрі не загрожує в майбутності ліквідація, бо коли існують вже катедри різних азійських народів, які не мають тут майже зовсім своїх громадян, він сам провадить катедру тюркських мов, то тим більші дані до стійкого існування мають наші катедри, бо ми маємо в ЗСА і Канаді два мільйони громадян українського походження. Сам перебіг інавгурації катедри в українській мові та перші курси нашої історії виявили, що сенат того університету слідкує з зацікавленням за цим огнищем культури.

Несподівано припала приємним на зборах велика честь вітати між собою єдиного сьогодні в Канаді та ЗСА сенатора - українця д-ра Павла Юзика з Канади. Він прибув у товаристві п. Йосипа Лисогора, голови Українського Народного Союзу, вітав збори та висловив свою радість, що існування української катедри в Гарвардськім університеті дає змогу також нашим студентам з Канади добути доктората з українистики в цьому університеті, яких канадійські університети не можуть давати. Д-р Юзик зазначив, що хоч має багато праці, як сенатор, все таки далі вчить історію в Оттавському університеті, щоб не зривати з наукою, яка багато допомагає в політиці. Сенатор обіцяв свою поміч в дальших наших стараннях виконати наш плян.

Збори вислухали доповідь п. Б. Тарнавського, організаційного референта Головної Ради Катедри, який подав до відома, що досі зложено на фонд катедри 639 тисяч долярів. Та як взяти на увагу число жертводавців, то їх було мало, бо всього чотири тисячі. Отже досі лиш невелика частина наших громадян взяла участь у збірці, тому є можливість при поширеній жертвенності, без більшого труду зібрати гроші, потрібні на запроєктовану інституцію.

Пан Тарнавський підкреслив, що ті катедри українознавчих наук і Дослідчий Інститут у Гарварді є такі важливі й потрібні для нашої спільноти в Америці, що немає, мабуть, іншої громадської справи, яка могла б відсунути цю нашу збірку на дальший плян.

ВСТУПАЙТЕ В ЧЛЕНИ УНСОЮЗУ!

З діяльности 82-го Відділу СУА на Бронксі, Н. Й.

82 Відділ Союзу Українок Америки започаткував свою діяльність в новому діловому році Загальними Зборами 16-го лютого в залі місцевої української католицької церкви св. Покрова П.Д.М. в присутності поважного числа членок та гості - відпоручниці Окружної Ради СУА в Ню Йорку — пані Марії Демидчук, яка передала щирий привіт від цієї Ради учасницям зборів.

Зборами, які відкрила пані Олена Гентіш, голова Відділу, проводила Президія: пані Марія Демидчук — голова й пані Софія Раковська — секретарка. Докладні звіти з діяльности управи за минулий 1968 рік зложила голова і референтки — членкині управи, а також голова Контрольної Комісії. Вислухавши звітів, учасниці зборів ствердили, що завдяки самовідданій і жертвенній праці членок управи Відділ був активний і мав гарні успіхи в діяльності. Заложений перед кількома роками Дитячий Гурток Книголюбів гарно розвивається. Його успішні виступи втішаються загальною увагою громадянства. Суспільна Опіка побіч допомогової акції для потребуючих в Україні, Европі, Бразилії і інших країнах, не забула про наших вояків в американській армії у В'єтнамі з нагоди Різдвяних Свят вислала для них святочні пакунки та привіт від українських матерей, награний на магнетній ленті разом з українськими колядками. Суспільна Опіка зібрала серед членок Відділу й громадянства 620 дол. на фонд Катедри Українознавства. На рахунок імпрезового реферату треба зачислити Зустріч з українськими мистцями, які проживають в Бронксі. До успіхів належить зорганізування хору при Відділі, що ним заопікувалася диригентка пані Докія Лисько.

Після прийняття звітів і уділення абсолюторії уступаючій Управі, збори вибрали нову управу й Контрольну Комісію. До управи ввійшли пані: Мирослава Савчак — голова, Олександра Кіршак — заступниця голови, Ірина Загаляк — скарбничка, Ярослава Лисовець — заступниця скарбнички, референтки: Іванна Клим — організаційна, Софія Раковська — культурно - освітня, Ірина Іванчишин і Софія Данилович — виховні, Оксана Миськів і Стефанія Гніздовська — імпрезові, Ольга Ґірна, Марія Халупа і Марія Васьків — суспільна опіка, Наталія Клецор — пресова, Юлія Криса, Леонтина Гошовська, Анна Стасів, Стефанія Чорнодольська й Галина Наконечна — господарські. В склад Контрольної Комісії ввійшли пані: Докія Лисько — голова, Клявдія Чорнодольська і Олена Назар — член.

Збори зачато і закінчено молитвою.

ДОПОВІДЬ ПРОФ. В. ЧАПЛЕНКА ПРО НАЗВИ ДНІПРОВИХ ПОРОГІВ

Ню Йорк. — Мовознавча Комісія НТШ влаштувала 19 квітня ц. р. в залі НТШ в Ню Йорку — чергову Наукову Конференцію, яку відкрив проф. д-р П. Ковалів. Доповідь на тему „Назви Дніпрових порогів" виголосив проф. В. Чапленко. Прелеґент проаналізував назви порогів, як напр. Кодацького, Сурського, Лоханського, Звонецького, Ненаситця, та порівняв грецькі назви тих же порогів, що їх подав Константин Багрянородний — з українськими, доказуючи, наскільки вони відповідають нашим назвам. При аналізі назв порогів спирався прелеґент також на значенні даних слів в адигейській мові.

Після доповідей загальні збори продовжувалися, вибираючи нові керівні органи. Після закриття зборів присутні розійшлися в піднесеному настрої, з постановою і далі працювати, щоб довести розпочате діло до успішного кінця.

Микола Шпитко

„НАЦІОНАЛЬНЕ ПИТАННЯ"

(Закінчення зі стор. 2-ій)

дах там, де до СССР далеко і де народи лише недавно стали державними. Політика дволикого Януса стає щораз більше відомою в Азії і в Африці, де уряди довідуються з різних джерел про московське шовіністичне переслідування неросійських націй і народів у СССР, а про події в ЧССР відомо вже й гімалайським пастухам. „Правда" закликає, вдаючись до Леніна, щоб для „рятунку соціялізму люди боролись проти божевільного націоналізму", але сучасний російський великодержавний націоналізм уже перейшов у стадію шовінізму, як це було з гітлерівською Німеччиною, і тому ясно, проти кого треба боротись. Досить вичитати в тому ж числі „Правди" про „досягнення великого совєтського народу", неіснуючого в природі, щоб збагнути всю реакційну, людоненависницьку суть Кремлю.

В припадках імперського шовінізму „Правда" вимагає від світових комуністичних партій, щоб вони виступали проти червоного Китаю, бо той домагається „священної совєтської землі", називає зрадниками, відступниками від комунізму всіх тих у комуністичному світі, хто не бажає слухати московських указів. З нервового тону „Правди" так і напрошується висновок, що остаточно Маркса розстріляють на ріці Уссурі...

Не даремно в кількох американських газетах, в тому числі і в „Джуліст Гаралд Нюз" із 24 березня появились такого типу висновки: імперії завжди падали під ударами національних сил поневолених народів, тож „історія може повторитися і з СССР, де вже помітні розколини".

ПОДЯКА

З Волі Всевишнього відійшов від нас у Вічність, дня 18-го лютого 1969 року у Ню Йорку, наш Найдорожчий

БРАТ, ШВАҐЕР і ДЯДЬО, АРТИСТ-МАЛЯР

бл. п.

Проф. МИХАЙЛО ОСІНЧУК

У тяжких хвилинах нашого великого смутку багато добрих людей старалось облегшати наше горе своїми щирими словами співчуття та моральною підтримкою, за що Всім цією дорогою складаємо щиру подяку.

Зокрема щиро дякуємо Рідні, Приятелям і Знайомим нашим і Покійного та професійним Колегам Покійного, нашим Артистам-Малярам, за так численну участь у похоронних відправах.

В першу чергу сердечно дякуємо:

Впреп. О. Василіянам парохії св. Юра за відвідини Покійного у шпиталі та похоронні відправи, зокрема о. д-рові В. Коваликові, ЧСВВ, о. д-рові С. Федиякові, ЧСВВ, та о. Я. Кекішеві, а о. Х. Войтині, ЧСВВ за відправу Заупокійної Служби Божої, Впреп. о. Б. Железівському за участь і надгробну молитву та Впреп. Мати Марії, ЧСВВ, за участь у похоронних відправах та жертви на Служби Божі.

ВП. П. мґр. О. Стецурі, мґр. Л. Крушельницькому та п. Гносні за вшанування Покійного своїм гарним співом під час похоронних відправ.

За прощальні слова під час Панахиди Вп. пп. проф. Л. Кузьмі, голові ОМУА, ред. Б. Ржепецькому, голові Укр. Літературно-Мистецького Клюбу та довголітньому приятелеві й товаришеві з гімназії, проф. Р. Чубатому.

За прощальні слова й згадки про Покійного під час поминальної тризни Вп. пп. проф. Л. Кузьмі, проф. Д. Горняткевичеві, арт. скульпторові М. Черешньовському, проф. Андрусіву, проф. Р. Чубатому, д-рові М. Терлецькому, тов. університетських студій та мґр. І. Костюкові за згадку про Покійного, як свого вчителя зі Львова.

Родині й нашим Приятелям, Вп. Паням: Н. Пясецькій, Н. Железівській, С. Рожанковській та інж. В. Шеховичеві й Г. і В. Хамулам — наша щира подяка за моральну підтримку та допомогу у влаштуванні поминок.

Вкінці дякуємо Організаціям, Приятелям та Знайомим за усні й письмові вислови співчуття, за квіти, жертви на Служби Божі, за посмертні оголошення та згадки й статті в пресі, за грошеві пожертви замість квітів на добродійні цілі, як рівнож дякуємо Всім, яких і трудно згадати, за це, що своєю присутністю на жалібних відправах тут у Ню Йорку, як і в Баунд Бруку віддали останню прислугу Покійному.

Похоронному заведенні п. Яреми в Ню Йорку рівнож дякуємо за солідне переведення похорону.

Хай Бог усіх Вас нагородить!

Д-р РОМАН, ЛІДІЯ і ЮЛІЯНА ОСІНЧУКИ

Вечір української музики та поезії в Ню Йорку

Учасники й учасниці вечора української мурики в Ню Йорку.

Нав'язуючи до слів Ікера, „що місяць березень розмашисто окупувала наша молодь від початку до кінця своїми ідеями, талантами, своїм вмінням", хочу дещо більше розповісти про одну з тих імпрез, а саме про „Вечір української музики і поезії", який відбувся 7 березня на п'ятницевому вечорі в Літературно-Мистецькому Клюбі. Виконавцями були учні Українського Музичного Інституту Ірвінгтону й Пассейку, учні Шкіл Українознавства Нюарку та члени молодечих виховних організацій. Ці молоді адепти мистецтва своїми непересічними талантами, своїм вмінням та своєю свіжістю духа внесли небуденну атмосферу до нашого Клюбу, що від довгих років є форумом нашого мистецького світу метрополії.

Ціллю організаторки цього вечора, пані Галі Клим, учительки УМІ в Ірвінгтоні, було об'єднати одною програмою дві галузі українського мистецтва — музику й поезію. Цей оригінальний задум організаторки вніс щось нового в дотеперішні імпрези УМІ, а тому, що пройшов з повним моральним успіхом, обіцяє в будучому більше подібних вечорів. Поодиноким музичним творам наших визначних композиторів Лисенка, Барвінського, Людкевича, Ревуцького, Фоменка, Грудина, Соневицького — відповідали під оглядом змісту, характеру чи настрою поезії Шевченка, Тичини, Рильського, Сосюри, Антонича, Лесича, Симоненка, Шанковського, Щербака.

Наприклад, вірш Симоненка „Лебеді материнства" в'язався тематично з „Колисковою" Барвінського; вірш „Дніпро" Щербака злився з хвилями музичного Етюду, що є властиво піснею про Дніпро; „Сопілка" Шанковського відбилась відгуком в ніжності непересічної краси „Пасторального Прелюду" Барвінського, а „Елегія про співучі двері" Антонича своєю мальовничістю гірського села віддзеркалилася в такій же барвистій настроями „Поемі Карпат" Фоменка. Наскрізь зворушливий настрій, який викликала „Лілея" Шевченка, злився в одне з таким же настроєм в „Елегії" Лисенка. Вже перший у програмі вірш Рильського „Мистецтво" був виголошений малою Оксанкою Федоренко з таким зрозумінням і відчуттям, що приневолив присутніх уважно слухати і переживати разом з виконавцями.

Чиста літературна мова, повна виразу, прозора музична інтерпретація, яку слухачі ловили зі щирим зацікавленням, як також зовнішній вигляд дітей у полтавських чи гуцульських одягах, як теж ніжна вишивка на сучасних дівочих одягах робили глибоке враження. Всім юним виконавцям належить повне, щире признання. Кожний з них був до глибини душі перенятий своєю ролею, що у кожного виявлялось легко, невимушено і переконливо.

Виконавцями музичних творів були такі учні УМІ Ірвінгтону і Пассейку: Таня Гірняк, Ірця Пелех, Едвард Поташник, Христя Поташник, Леся Романів, Марічка Сохан, Андрійко Федів і Ляля Щербак. Рецитації виконали такі учні Шкіл Українознавства та виховних організацій: Ляля Величковська, Галинка Гончаренко, Нестор Голинський, Оля Ґенсьор, Ляля Мельник, Люба Мостова, Нуся Пащак, Роксоляна Робак, Ліля Сеґіда, Семена Тилко, Вірляна Ткач, Оксанка Федоренко і Андрійко Чировський. Очевидно, успіх цієї імпрези треба завдячувати ідейній і відданій праці учителів згаданих шкіл, а саме: п.п. Галі Клим, УМІ Ірвінгтон та О. Чипак, УМІ Пассейк, а рецитації головно д-рові К. Кисілевському та п.п. І. Коконів, М. Робак, А. Федоренко та Л. Коленській.

Після закінчення програми присутні на залі о. д-р Володимир Ковалик, ЧСВВ, та інж. Іван Жуковський висловили щире признання і подяку виконавцям за такий милий вечір, головно за гарну, чисту українську мову та заохочували дітей до дальшої праці над збереженням українського мистецтва. На кінець голова Клюбу В. Ржепецький подякував численно зібраним слухачам за участь, а виконавцям, учителям та батькам за зрозуміння ваги і потреби вирощування мистецтва в молодих душах.

Меланія Байлова

ДОПОВІДЬ О. Д-РА В. КЛОДНИЦЬКОГО У ВІЙСЬКОВОМУ ІНСТИТУТІ

Ню Йорк. — Український Військово-Історичний Інститут при НТШ влаштовує в суботу, 10 травня ц. р. в годині 6-ій вечером, в Українському Інституті Америки, 2 Схід 79 вулиця в Ню Йорку — чергову Наукову Конференцію, яку відкриє сотн. З. Стефанів. Доповідь на тему „Крайова Рада у м. Хмельнику на Поділлі в 1919-20 роках" виголосить о. мітрат д-р В. Клодницький. Доповідь є призначена для членів НТШ і для ширшого загалу громадянства.

Посмертні згадки

ІВАН ОСЦЮК, довголітній член Т-ва ім. Б. Хмельницького — 137 Відд. УНС в Вест Істон, Па., помер 2-го квітня 1969 р. на 86 р. життя. Покійний походив з с. Якторів, пов. Перемишляни, Зах. Україна. До Америки прибув 1910 р. Полишив у смутку 2 дочки: Марію, Анну, сина Максима, 2 зятів, 2 внуки і 3 правнуки. Покійний був тихої вдачі та любив свою церкву і був її фундатором. Похорон відбувся 7 квітня 1969 р. з пох. заведення до укр. кат. церкви св. Духа, а відтак на парохіяльний цвинтар при участи рідні, приятелів і членів Відділу.

Вічна Йому Пам'ять!

Ст. Колодруб, секр

ЄВГЕН БІЛЕЦЬКИЙ, довголітній член Т-ва Дністер — 361 Відд. УНС в Ню Йорку, Н. Й., помер 24 квітня 1969 року на 79 р. життя. Покійний родом з с. Завалів, повіт Підгайці, Зах. Україна. Полишив у смутку доньку Олю зам. Маковей з 2 внуками, сина з дружиною і 2 внуками. Тлінні останки спочивають на цвинтарі Кальварія в Ню Йорку.

Вічна Йому Пам'ять!

Управа Відділу

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНСОЮЗУ

СУБОТА, 10-го ТРАВНЯ 1969 р.

НЮ ЙОРК, Н. Й. Збори Б-ва св. Володимира — 130 Відд. о год. 8-ій веч. в прим. Укр. Кат. Ветеранів при 33 E. 7th St. Проситься чл. прибути і вирівняти залеглі вкладки. — О. Стешин, секр.

КЛІФТОН, Н. Дж. Місячні збори Т-ва Укр. Січ — 182 Відд. о год. 6-ій веч. в залі Української Централі при 240 Hope Ave., Passaic, N.J. — Управа.

НЕДІЛЯ, 11-го ТРАВНЯ 1969 р.

БАЛТІМОР, Мд. Місячні збори Б-ва Пресв. Тройці — 320 Відд. о год. 1:30 по пол. в Укр. Горож. Клюбі, при 3101 O'Donnell St. Проситься чл. прибути і вирівняти свої залеглості. — Т. Хай, предс., І. Малко, секр.

НЕДІЛЯ, 18-го ТРАВНЯ 1969 р.

ЧИКАГО, Ілл. Річні загальні збори Т-ва ім. Д. Вітовського — 301 Відд. о год. 12-ій дня при 2250 В. Кортез вул. Присутність членів обов'язкова. Вразі неприсутности Статутом передбаченої кількости членів, збори відбудуться годину пізніше. — В. Іващук, гол., Гі. Врублівський, секр.

ТАРЗАН, Ч. 6178. Як використати скарб для подорожі.

FOR PROFESSOR PLANDOME, GOLD NUGGETS CAN BE SAFER THAN DIAMONDS
I REALIZE, PROFESSOR, THE URGENCY FOR YOU TO REACH AN AIRBASE QUICKLY. BUT THIS RIVER'S GOLD WILL GIVE US SAFE MONEY FOR CHARTERING A PLANE TO WASHINGTON...
OTHERWISE, I'D HAVE TO MELT UP THE GOLDEN KING'S COINS AND RUIN THEIR GREAT HISTORICAL VALUE.
I UNDERSTAND, TARZAN... SECRECY IS VITAL FOR BOTH OF US! WE CAN SELL NUGGETS TO ANY GOLDSMITH WITHOUT ANY FUSS!

Для професора Плендома грудки золота можуть бути безпечнішими, як діяманти.

Розумію, професоре, напоглегливість, яка каже дістатись швидко до летунської бази. Але це річкове золото дасть нам певні гроші для винайму літака до Вашингтону...

В противному випадку я мусів би стопити монети золотих королів і знівечити їх велику історичну вартість.

Розумію, Тарзане... Засекреченість життьово важлива для нас обох. Можемо продати грудки золота кожному золотникові без будького галасу.